

310619 వ్ర తి ది న ము వ్ర క టి ం ప ర బ డు ను.

Vol. 10.

సంపుటము ౧౦

జెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ మే నెల 11-వ తేది శుక్ర వారము

గు థి రో థ్తా రి వా మ స ం వ త్స ర ము, వైశాఖమాస బహుళ ఏకాదశి ౧౧.

No. 35

సంచిక ౩౫

అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము వుండకు

ఘనమయినమందు

వక్క-నిడబ్బిలో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 వ్ర తి యి ం ట ను ం డ ద గి న ది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధిని బహిష్కరించును. అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వలకు సిద్ధమౌతము. అమృతాంజనము అమృతలే బ్రహ్మాదినిగల భూతములను పోషించును. మోక్షముగలుగును. కంచభాషచేసి చూచికొనిన మోక్షముగలుగును. అమృతంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతటను కొనిపించును.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టిపేటి, మదరాసు.

ఒకసారి దయచేసి మా ప్రదర్శనశాలను, నమకమును,

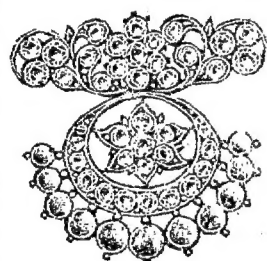
మాటపడమును, ఖుద్దన పరిశీలింపుడు.

మంచికెంపుల ఆటటికా

ధర రు. 90-150 వరకు గలవు.

మంచికెంపుల హంగర్ల

ధర రు. 50-150 వరకు గలవు.

మంచికెంపుల నవరముబంగారముచేర్చి కట్టబడిన చిన్న, పెద్ద హంగర్లలు, తీలబిళ్లలు, జడబిళ్లలు, టీకాలు, పతకములు మొదలగునవి అమృతమునక సిద్ధముగానున్నవి. లేనివి త్వరలోనే కట్టియివ్వబడును.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి,

గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ.

(7)

25 వైశాఖబాదగోడ్డు, మద్రాసు

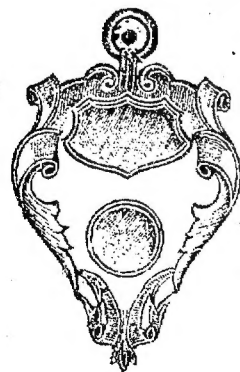
శుద్ధ స్వ దేశి బెంగుళూరు మేలు పట్టు చీరలు

తెలకపచ్చ, పసుపుపచ్చ, కంఠండు, మేళుపుడు, ఎలుపు, రోహ, ఆకాశపుడు, ఆరంజి, కాశీరంగ నెమకెంగు మొదలగు రంగులలో సాదా పట్టుచీరలును, పరిగ చేసిన పట్టుచీరలును మావద్ద సిద్ధముగానున్నవి. చిన్న అర్ధతనను, పెద్దది అయినను మిక్కిలి బాగ్రుగా తీయవలెననుచును. శ్చిత్రీకనివో బాపను తీసుకొని వ్రేయు యిచ్చెదము. చూడగా, శ్రేష్ఠతకు గ్యారంటీ యివ్వబడును. ఒకసారి మాతో చేతు చేసిచూచిన మా నమ్మకము మీకు తెలియును.

మాకం సుబ్బరాయశెట్టి అందుబ్రదర్సు,

పట్టుజవిలి వర్తకులు, చౌక్, బెంగుళూరు సిటీ.

బహుమతి నొసంగుటకు - మెడలులు - కవలు

కెండి మెడలు 1-8 రూ 8 నుంచి 6-0-0

పతకము బంగారు ... 15 , 100-0-0

కెండిక్ ... 12 ,, 100-0-0

ఇప్పటి కాలానుసారముగా అందముగ చేయించి - యున్నాము. పలురకములు చేయబడి సిద్ధముగ నున్నది. అనేక ఆఫీసులమంచి బహుమానప్రతికలు వచ్చినవి.

ఒకతూరి మావద్ద తెప్పించి గొనినయెడల మరల వేరేవారివద్ద ఎప్పుడు తెప్పించుటకు ప్రయత్నముచేయరు

యిండియన్ జ్యూయలరీ మార్ట్ నగర్ వేటు, బెంగుళూరు సిటీ.

హిందీ - తెలుగు

బాలశిక్ష

0-6-

మొదటి వాచకం

0-6-

తెలుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుట.

నీలయిన నులభ శయిలిని వ్రాయబడినవి

తపాల ఖర్చు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికా శా ర్యాలయము,

నెం. 7 తంబు శెట్టిపేటి మద్రాసు

గనెరియ

చి. సి. మిక్ చెరు:— అను మందు సెగ్మెంట్లను

పూర్వ మాన్యు. తెలుగు గుణము కనబడి బాధ తగ్గును. వంట, చురుకు, ప్రవించుట ఆగును. గనెరియ వీరములను కలిగి కత్తిరించిన సెగ్మెంట్లను అంతురము లేకుండ మాన్యు. జత్యములేదు. 16 ద్రాకుల ద్రావకము 82 మాద్రలు 8 రోజులకు వాడగలెను. వెల రు 8-0-0, చి. సి. గా రు 8-0-0 ఈ మంచి బెజవాడలో బొంబాయి ప్రెడింగు కంపెనీ వారి హెతులో కూడ అమ్ముడును.

జె.ఎ. వియోగికంపెనీ, గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

వెలకవినది | క్రొత్తచర్మకాటకము!!

బల్లారి ధర్మవరం. కృష్ణమాచార్యుల

రోషనారాశివాజి

అను నాటకము వెల రు 1-0-0

వలయువారు బల్లారి, రమావిలాస ప్రెస్సునకు వ్రాయవలెను.

మలయచందనము

గనెరియా అను సెగ్మెంట్లను వ్రాయవలెను

పథ్యము లేదు. సి.సి.ఆర్.లో కుం శిలా ఎలుపు, తెలుపు, కచ్చ, అను మాత్ర 98ముల సెగ్మెంట్లను అంతురము లేకుండ మాన్యు. శ్రీలంకాలో కూర్చును. శ్రీలంకాలో వ్యాధులకు కూడ ఇది చాలామేలు. (251) డబ్బి 18 రూ 8-0-0

గంధర్వ ఫార్మసీ, రాయవరం(గోదావరిజిల్లా).

రంప వివరణ

అన్నవరం, శంఖవరం గ్రామవాసులకు వారంట్లు

పీఠాధిపతిగారు అయిన శ్రీ రామరాజుగారికి లభించిన యిచ్చినయ్య, పండు మాన్యునాని నిర్మిరనియు అన్న వరముల యారంకి లక్ష్మీనారాయణ, వి. లక్ష్మీనారాయణ (రైతు) చిల్లెన నువ్వారావు (16 ఏడ్ల యవకుడు) గార్లకును శంఖ వరం కరణముగను పురియొకరిని నామినమింప విడుదల చేయటకు వీలగు వారంట్లు 216 ఏ క్రింద వారి చేతులచేతు ఈనెల 16 వ తేదీన జరగఁజేయఁబెట్టెదామఱు దివిజను మేజ స్త్రీటు కొరకు పీఠ వాజన కాశలెనని జ్ఞాపింప బడెను.

అన్నవరం శంఖవరం గ్రామములలోనూడ పూర్వనిజీవు పోలీసు చట్టము ననుసరించి జరుపుట వత్తన పీఠులచేతు. అందుల కొరకైయును తానిలొనరు నియమించిరి. స్వేచ్ఛ విలేఖరి, కాకినాడ (త.తి.వార్త).

శ్రీయన్నుల బాపన్నదొరగారి స్టేట్ మెంటు

స్వకీయవిలేఖరి - కాకినాడ - మే 8

ఈ మధ్య రంపకూరిదారు కాకులపూడి, వేళంగి (పాం రేవులవద్ద) తిరుగుచున్నట్లును దొంగతనమునూ వారిని పట్టు కొనిండు కిక్కరచుట్టుయల చేయించుట్టును అనేకపు కార్లు తెలియజేయుచున్నవి. తెల్లవారు (పాశ్చాత్యులు) చని పోయినమాట వాస్తవము కాదు. కని కొందరు చనిపోయినమాట నిజమేనని వరియొకరియై తెలియుచున్నది. నిరుడు జరిగిన గం తరగోళమునకు ఆయా గ్రామముల పడిన బాధలను తెలిసి కప్పటికీ వానిని తెలిపించారు సరియైన రిపోర్టును సంజకకుతో విచ్చుటకు భయపడినందున వానినిన్నిటిని ఇంతవరకును ప్రయ రణమున కిచ్చుటకు వీలులే పోయెను. ఇప్పుడు క్యంవరము నా గిరి ప్రాంతములకు సమీపమున జరుగుచుండుటచేత అప్పటివచ్చు ట వార్తలకు తెలియటం లభింపించుచున్నది. ఈ క్రింది వార్తలకు లభించుచున్నది కిక్కర ప్రాంతములలో నెల్లు జరుగుచున్నదియు కొంతవరకు బోధపడగలదు. ముఖాసాదారుడు, కిక్కర ప్రాంతము, గ్రామములను ఎన్ని బాధలు ఇడుతులు పడుచున్నదియు దివి వలన తెలియజేయుగాక కమాండరును పోలీసుస్టేషనును గొప్ప ఆయాధనానుద్రయ నుండిను కొద్దివంది అనుచులతో తిరు గుచున్న పీఠాధిపతిని పట్టుకొనలేకపోవుట మిగుల వింత యని నూడ జోషమనదు. కొత్తలెట్టెనుకను కిక్కరునకు నుమారు 10 మైళ్లదూరమున సురక్షితపాఠం ఉన్నది. దానికి పట్టికొత్తమన నుమారు 7 మైళ్ల దూరమున రాజుగారిట్టెల మున్నవి. ఈ రెండు స్థలములందును దొంగతనముచేరి నెల్లు దియు ఇద్దరు కమాండరులును ఉన్నారు. ఈ ఏడుమైళ్ల వత్తన శ్రీ రామరాజుగారు కొద్దివంది బయటలో తిరుగుచున్నట్లు ఈ క్రింద వార్తలములను తెలియచున్నది. వేటివారిని నాక తును మాన్యులు మున్నునవారిని నిరాయాధులుగ నున్నవారిని మూలమే శ్రీరామరాజుగారి ఆచోక కనుగొనుటకు వంపెడక; గాని, ఆయాధనానిలయన్న సిబ్బందివారి కేల కంపకో తెలియజేస్తుంది. ఈ వార్తలము యిచ్చినవారు శ్రీయన్నుల కాశ్య దొరగారు. వీరు జిన్నపాటెం ముఖాసాదారు, తెలమ దొరలు, గొప్ప కలు: బయటగానినాడు, లాగరాయి దేశాయిలతో ఖో ఖోచేసి దొరకముచారి మెప్పున జొందినవార. ఇప్పుటి కంపకు ఈ రంపకూరిలో దొరకమునకు ఎక్కడవొడ్డడిన వారు. వీరు కేడ. కాకినాడలో శ్రీ లక్ష్మీరాజు నువ్వారావు వి. ఏ. వి. ఎల్., పైకోర్టుకేట, శ్రీ కాశి నీపారాయణ, వి. ఏ. వి. ఎల్ గార్లు మున్నునవారియెడల నిక్రింది వా మాన్యులను నిచ్చినారు. ఆకాపీఠే యొక్రింద వ్రాసబడిన. ఈ దొరగారి తెలియద గర్తకుండలములైన గాయములను ఈ నువ్వారావుగారు మెకలగుచారు చూచినారు.

వా జ్ఞా లి ము

శ్రీయన్నుల బాపన్న దొరగారు, ముఖాసాదారు, మైయూక ఆఫీసు, ఉప్పుపాటెం, కాకులపూడి రంజ, ప్రతిపాడు దివిజ గోదావరిజిల్లా, వాయించిన స్టేటుమెం టు: మూ తొలిముత్తల వాటినుండియు మాకు ముఖాసా యున్నది. ది 2-5-28 తేదీ బుధవారమునాడు సాక్షులకిం గానుగు గంటలకు పీఠాధిపతి అయిన పీఠాధిపతిగారు నుమారు చుప్పడి నలువండుందితో ముగ్రామములకు నున్న తోటగానికి వచ్చినట్లున్నది. ఒక గంటన ప్రవతి నుండి, శంక

వరం వడతాకుని చెప్పి అనంతవరం మీరుగా వెళ్లిపోయిట్లు న్ను-నేను వైదేపాలిసంకట వల్ల తిరిగి సాయంత్రమున వచ్చు రికి గ్రామములవల్ల తెలిసినది. ఈ సంగతి తెలిసిన నుటనే బయటజేరి తిరిగి సంతవైదేపాలి వల్ల అచ్చట మకాంచేసియు న్ను ముఠాను కలాలంజేయడం (దొరగారికి) ఈ నుమారు కా.తి 7 గంటలకు ఈ సంగతి తెలియజరిగినాను. తెలియప చ గానే న్నుమలు దూర్జిత పోలీసు కబ్బె ఇనప్పెక్కరును నన్ను తొమ్మిది గంటల కా.తివేళ్ళును రాజుగారు ఎక్కడ వున్నది చూచిరావలసినదని కమేండరు పంపెను. అక్కడను ది కాకుల పూడి గ్రామంలో కాపురంపున్న అనంతవరం కరణంగారి యం టికి వెడుతూవుండగా కాకులపూడి యొ సమీపించేటప్పు టికి అనంతవరం గ్రామవాసులు కరణంగారి రిపోర్టు తీసికొని గుర్తావున్నాడు. వానిని నేను మొనగుచును. అసంతరి నవీస స్పెక్టరుతో చెప్పగా ఆయన గ్రామవాసుల చేతిలోని రిపోర్టు అడిగి పుచ్చుకొన్నాడు. అది పుచ్చుకొని మేము కాకులపూడి గ్రామకరణం యంటికి వెళ్లి "అక్కడకు రావలెనని అనంతవరం గ్రామ నాకరుచేత అనంతవరం కరణంగారికి కలు రచినాము నాతో మా ఉప్పు పాటెం గ్రామవాసుల నూడ ఉన్నాడు. నేను న్నుమలు దూర్జిత కలిసెప్పెక్కరును నా నా: గను కాకు లపూడి వెళ్ళుచు మధ్యమన్న గుమ్మరేల గ్రామ నాకరును కూడా తీసికొని వెళ్లి నాము. అనంతవరం కరణంగారు కాకుల పూడి కరణంగారియంటికి వచ్చినారు. తరువాత దీక్షము వెలిగించి అనంతవరం గ్రామవాసుల చేతిలోనుండి పుచ్చుకొనిన రిపోర్టును సలిపెక్కరుగారు చదివినారు. అప్పటికి రమారమి కా.తి పడ కొండు గంటలపుడుంది. అనంతవరం కరణంగారిలో బాపన్నా పాలపట్టుం కరణంగారు కూడా వచ్చినారు. రిపోర్టులో ఈ క్రిందిసంగతు అన్నవి.

అనంతవరం కరణంగారి రిపోర్టు

ది 2-5-28 తేదీ బుధవారమునాడు జదయం రమారమి కి గంటలకు పీఠాధిపతిగారు అనంతవరం వచ్చి డివిజనుల నున్న తెలుపునొద్ద కంటిచేసికొని భోజనము చేసి మధ్యాహ్నం బయటజేరి ఉప్పు పాటెం వెళ్ళినారు. ఉప్పుపాటెంనుండి తిరిగి అనంతవరం సాయంత్రం 6 గంటలవచ్చి కొంతవత్తుతుండి ఆగ్రామములలో శంకవరం వడతాకుని చెప్పి తొరకాపురం వెళ్ళే మార్గపుతోరను వెళ్ళినాడు. ఆయనతో కిక్కరపాటెంకు పోయే త్రోవకూడా వున్నది. అని ఆ రిపోర్టులోనున్నది. ఇనప్పెక్కరు దానిని చదువుకొని తన కొక నాకరును యాయ్యలనిన దిప్పి పీఠాధిపతిగారు తెలిసికొనుటకు శంకవరం మునసులుగాది కొనుగిసిని యెరు పడవలసినదనియు అనుస్పెక్టరుగారు కాకు లపూడి కరణంగారిని కొనినారు. నరే అని కరణంగారు కొన నాకర్యు అనేకు: పిని శంకవరం పంపినారు. కలిసెప్పెక్కరుగా రికి నూలెట్టి పోగిగాడిని యిచ్చినారు. అనంతవరం కరణంగారు మాత్ర అయిన గ్రామవా: రగు నూలెట్టి పెద్దిగాడిని యిచ్చినారు. అనంతవరం మునసులు కూడా ప: పవలసి దిని అనుస్పె క్టరుగారు అనంతవరం కరణంగారిలో చెప్పినారు. ఆయనకులు కాపురం కాకులపూడి నీచారు బంగారయ్యచేట. ఆతన మీకు అక్కడ కలుస్తాడు. అక్కడనుండి తీసుకు వెళ్ళవలసినదని అం కవరం కరణంగారు చెప్పినారు. తరువాత కాకులపూడి కరణం గారి యంటికిద్దనే కమేండరు దొరగారిలో చెప్పిన సంగతులే రిపోర్టువాని నానాకరుచేతి కిచ్చి అన్నవరం పోలీసు సబ్బయిన స్పెక్టరుగారికి అన్నవరంవెళ్లి యిచ్చిరన్నుని ఆరాతి 11 గంట లకు కంటివనాడు. కిరవాత గుమ్మరేల తలయూనును యంటికి వెళ్ళమని సబ్బిస్పెక్టరుగారు పంపినారు. ఆరాతికి కాకులపూడి కరణంగారి యంటికిద్దనే నేనును సబ్బిస్పెక్టరుగారును పడు కొన్నాము. తెల్లవారుజామున వాటగు గంటలకు అనంతవరం నాకరును కాకులపూడి నాకరును తీసికొని బంగారయ్యచేట వెళ్లి ఆ క్కడ అనంతవరం మునసులు కూడ తీసికొని అనంతవరం యొక కాపురం మీరుగా వెళ్లి యొక ఫర్మకు కాపురంని సంతవైదేపాటెంలో కలుస్తాననియు అలావున అనంతవరం కరణంగారు యిచ్చిన రిపోర్టును కమేండరుగారికి అందజేయవలసినదని నాతో యన స్పెక్టరు చెప్పినారు. అంతట నేను సంతవైదేపాటెం వెళ్లి యాసంగతి దొరగారిలో ది 3-5-28 తేదీ లక్ష్మీవారం ఉదయం నుమారు 8 గంటలకు చెప్పి నాకు యంటికి వెళ్ళటకు అనుజ్ఞ నియమనినదని కొరగా సలిపెక్కరు వచ్చేవరకు మీకు యంటికి వెళ్ళనూడదని దొర గారు నాతో చెప్పినారు. అందుచే అచ్చటనే యండి పోయినాను. తరువాత పలు 12 గంటలకు కాంపు యెత్తిపో గ్రా మము వెళ్ళుటకొరకు మా: లకు కావాలని అడిగితే యా గ్రామము నాదినారు. నే నీ గ్రామమునకు మునసులు కాదు. కరణమును

గాడిని చెప్పినాను. అంతట ఆయన తనదగ్గర నున్న మలవారు పోలీసులను తీసికొని సంతవయల వెళ్ళి సారాపాటదారు కక్కా నరసింహం కక్కా ఆదెయ్యను కాలిలో తప్పి కల్లలలో కొట్టి యొకా అక్కడ వున్నవానిని తీసుకువచ్చి కిక్కి నుమారు 15 నుందిచేత యెత్తించి వేళంగి వెళ్ళేమార్గమున బయటజేరినారు. ఈయనలో కూడా నుమారు 25 గురు మలవారు పోలీసులు వున్నాడు. అన్నవరం పోలీసువానిస్తేటిలు ఒకడున్నాడు. కమేం డరుగారు బయటజేరి వెళుతూండగా వాకు సెలవు యిప్పించు దని శంకు మలల కోరగా నీవు వెళ్ళవీలులేదు. నాతో కూడా రావలసినదని చెప్పినారు. నరే అని కూడా వెళ్ళినాడు. వేళంగి వెళ్ళే త్రోవలోనున్న కొండవద్దకు వెళ్ళేరికి మీరు యొక కాపురంవెళ్లి అచ్చట రాజుగారున్నదిలేదని చూచివచ్చి వేళంగి లో కలిసికొని తెలియజర్చులెనని కమే డరుగారు నాతో చెప్పి నారు. అప్పుడు మిట్టమధ్యాహ్నమువేళ ఎండ గాపుపు చుక్క వ: నున్నది. అక్కడ కొండ ఎక్కి వెళ్ళవలెను. యొక కాపురం అడవిలోకండి వెళ్ళవలెను. మంచిస్థల ముక్కలైనా దొరకవు యొకరు పడిపోతే నీళ్ళ ముక్క యిచ్చే మనిషికూడా ఉండదని నేను దొరగారిలో చెప్పగా వెడలే నీగాని వీలులేదని వెకరిచి నారు. వైదేపాటెంలో గ్రామములను దొరగారు కొట్టడం నేను చూచియుండినందున, కడిసి బయటజేరి యొక కాపురం వెళ్లి నాను. యొక కాపురం పూకు నుమారు ఫర్లాంగుల దూరములో సాయంత్రము నుమారు 4 గంటలకు పీఠాధిపతిగారుగారి పారా ఖనమ్యలు కలుగుచు తుపాకులతో వచ్చి మామిడికట్టు చాలు ఉండిరి. వాళ్ళు వున్న సంగతి నాకు తెలియ: నేను వెళ్ళుచుండగా ఆ చెట్టు కమీపించురికి నన్ను పట్టుకొన్నారు. నాదగ్గర యేదిధమైన ఆయుధములు లేవు. నీ దేవురొ సుగా చెప్పవలసిన దిని కత్తియెత్తి సరకబోయినారు. "నాది వున్నం పాటెం" నేను ధాన్యం గొనుక్కొండం కొను పెడమల్లాపురం వెళుతున్నా:ని చెప్పినాను. 'నీ పే రేమ'ని అడిగి నుసాకి జడతతో మెడమీద పొడిచినారు.

'నాపేరు యొక్కల కాశ్య దొరగారిని' భయముచేత చెప్పినాను. 'మెదట అడుగుటకోడనే పేరెంకుకు చెప్పలేదు ఇంకోయెండలో దొంనై యుండి కూడా ముగిసేలేకుండ కస్తావా? ధాన్యంకాకలిస్తే ముగిసే పంపుచువు వాని యాగాళువుల నీవు కంటికిగాడిచి కస్తావా? నీ వేరొ సమాచారము, కలాలవార్తకి తీసికెళ్ళడానికి వస్తావుట్లుంది. వడవడ మని నెంట్టుకొంటూ పూరవలె వేళంగి వెళ్ళేతోరను మామిడిచెట్టుకొండ నులకమం చుమనై మార్పొనియున్న రాజుగారివద్దకు తీసికొని వెళ్ళినారు. నన్ను పట్టుకొన్న మనుష్యులు రాజుగారిలో ఈయన ఫలానా వారిని చెప్పినారు. రాజుగారు నీవు ముఖాసాదారుడనై యుండి మునసులవైయుండి, కరణమువై యుండి, యంతి: టరి గా నీవు కూడా దొరకని యాగాళువున వచ్చుటకు కారణము చెబుతావా లేక నీవీక తెగకొనెయ్యవన్నా నా అని అడిగినాడు. అప్పటికి నాకు స్పృహ తెలియదండేను. నన్ను చంపేస్తారనే భయం తప్ప నాకు వొళ్ళు తెలియదండేను. నేను యేమీ చెప్పటండానే నేను మునసునని కరణమునని ముఖాసాదారుడనని కూడ అయిన తెలిసికొని నూటాడినాడు. అప్పుడు సంతవైదే పాటెంలోఉన్న కమేండరు దొరగారు పంపినారిని చెప్పినారు. మానసు:చారం తెలిసికొందానికా నిన్ను పంపినారు అని అంటు కడకుచున్న నన్ను కూపోచున్నారు.

అప్పుడే పోలీసు స్పెషల్ కన్స్టాబిల్ సబ్బిస్పెక్టరుగారును, అన్నవరం పోలీసు కానిస్టేబులు ముగ్గురును ఇద్దరు పట్టివాళ్ళును, అనంతవరం గ్రామమునకులు, రాజుగారిచేత ఆరెప్పు కాటడి ఉన్నారు. రమారమి సాయంత్రము అయినగంటలు వాటిన తరువాత రాజుగారు లేచి తన అనుచులను నన్నును తీసికొని అడవిలోకి వచ్చినారు. "నన్నురక్షించవలసినది నన్ను చంపడం, నాకు మగ్గునకొడుమలు కిల్లిలేని బిడ్డలున్నాను. వళ్ళకి నేనే కండిపెట్టవలెను. దిక్కులేనివాళ్ళు యెల్లువైని యాలంటి యిన్ ఫర్మవన్ నిమిత్తరాన" అని రాజుగారిని ప్రయోమానింపాను. అప్పుడు కా.తి 12 గంటలు (అర్ధరాత్రి) అయినది. అడవిలో నన్ను వకలిచేసిరి. ఈసంగతి కమాండరుదొర్లో చెప్పి వాళ్ళని తీసికొనివచ్చినా నీవు మానాకి కొను మల్ల తిరిగి నా చంపివేస్తా మని చెప్పినారు. అప్పుడు అక్కడ ఆయనదగ్గర నన్ను పోలీసు వాళ్ళు యొంరతుందో చెప్పలేను. వాళ్ళే మైకారో తెలియదు. తెల్లవారులోపల మెల్లగా యంటికి చేరినాను. జ్వరం కూడా వచ్చినది. ఒళ్ళుతెలియకుండా పడిపోని.

4-5-28 తేదీ మధ్యాహ్నం కమేండరు దొరగారి వద్దనుండి నాకోసం ముగిసెచ్చినారు. జరిగిన సంగతి లెంతయు పోర్టువాయించి అమరపి చేతి కిచ్చి బయ్యగా నుండుటచే రా

లేనిదిగా వ్రాయించి పంపినాడు. ఇట్టి సాక్షాత్తుల 6 గంటలకు ఒక కనిష్టము యింకా మిగిలి వాదనలు జరుగినవి. దోరి కట్టించుకొని దొరగారు మిమ్ములను తీసికొని రమ్మన్నారు. అది కనిష్టము చెప్పినాడు. దానిపై మనం కట్టించుకొని ఆ జబ్బు తోనే దొరగారిదగ్గరకు యెరకాపురం 12 గంటల కాలానికి వెళ్లి వాడు. అయిన తరువాత అతడునే స్వేచ్ఛలు దూర్చి కబ్బె ఇవ్వెట్లగు దగ్గరకు వెళ్లి వాడు. అయిన నన్ను పయంబలనన దనియ దొరగారు పరుశ్చారనియ చెప్పినారు. ప్రాద్దుగవిన స్వేచ్ఛలగు నన్ను దాక్కురు దగ్గరకు తీసికొని వెళ్లి రెండు రైలు వా మాత్రము యిప్పించినారు. దొరగారు పిలిచినప్పుడు రావచ్చును. అందాకా పుల్లొ ఉండమని ఇవ్వెట్లగు గానా తో చెప్పినారు. సరే అని పుల్లొ ఉన్నాను. అంతట నుమారు ఉదయం 11 గంటలకు కాంపుయెత్తుకు ప్రయాణం అవుతు రావున పట్టుం మీదుగా వచ్చిన మరెయిక కమాండరు దొరగారును అయినతోడున్న కబ్బె ఇవ్వెట్లగు గానను, గానముతోకా వాదనకుచ్చి "దొరగారిని యెందుకు కలిసివావు కాదు" అని అడిగినారు. "నన్ను 12 గంటలకాలానికి వదలివారు. ఒక్క తెలియక జ్వరంతో వాధపడుచు ఇంటికి చేరుకొన్నాను. తరువాత మీరు వంపిన మనిషి రాగానే రిపోర్టు వ్రాయించి యిచ్చుకొన్నాను." అని చెప్పగా ఆ దొరగారు చేతితోటి నామెదవై కొట్టిమీదొరగారిదగ్గరకు రావలసినదని చెప్పి తీసికొని వెళ్లిరి. ఆ దొరగారిదగ్గరకు వెళ్లినతరువాత నన్ను ఎందుకు కలిసివావు కాదు అని అయినవల్ల అడిగినారు. వైకారములనే ఈయనకు కూడ చెప్పిరిని. రావునపట్టుం మీదుగా వచ్చిన కవినస్వేచ్ఛలగు తోటిలోనున్న వెదురు కర్రను లాగుకొని కమేండరు దొరగారు నాయుడనుచేతిమీద కొట్టిరి. ఆకరతోనే తలమీద ఎడమవైపున ఒకదెబ్బ కొట్టినారు. అదెప్పుతో తలకని రక్తముకాని నా చొక్కాయన్ను పంచుమున్ను మీదనున్న పట్టుఖండువాయన్ను అన్నియు తడిసిపి. లాగరా యిడెకాయటిలో పోలిను నూపరెంటు దొరగారు నాకు యిచ్చిన ఉత్తరం అవుతు నాజేబులో ఉన్నందున అదికూడా రక్తముతో తడిసిపోయినది. అతన్ని ఇప్పుడు వాదగర్త నున్నది. మీకుకూడా చూపించినాను. రక్తకారణం చూచి కొట్టిన దొరగారు నన్ను దాక్కురు దగ్గరకు తీసికొని వెళ్లి వాడు. ఇద్దరి దాక్కురనేత కారలకు కట్టుకట్టిన సీపు నామిషివైయుండి వాకు రాజేదారువైయుండి రాజు కదిలి వెళ్లిన తరువాత నన్ను కలిసికొనందుకు నీవైకనువెట్టి నన్ను 7 వర్సరములు జెయిలుకు కుంపించుకు బదులుగా నన్ను వెళ్ళి కొట్టి; వందలిం చడమైనది. నువ్వీసంగతివైక చెబుతే, నీవైకనువెట్టి జెయిలుకు కుంపిస్తా నని బెదిరించివారు. రక్తపు మరకలైన చొక్కా కడిగించి జల్లి వాకు తోడిగించి నన్ను కుంపించినారు. వారు వేళికి త్రోవకు వెళ్లి వారు. యెరకాపురం గానమును నిన్నింటికి దిగ వెట్టినారు.

ఇంటికి వచ్చిన ఒక గంటకు అన్నకరం రైలుస్టేషనులో నున్న డిప్యూటీ నూకర్నంటుగారికి వారిలనున్న దెబ్బ నాబట్టలనున్న రక్తము చూపి యానై సంతతి యాత్రువారికి చెప్పి నూకర్నంటుగారు నా కిచ్చిన ఉత్తరం వై నన్ను రక్తమునకూడా చూపినాను. నీకొచ్చిన వరవారేదు. తొందరపడవద్దని ఆయన నోటిమాట చెప్పినా దాని అంతకుంటే ప్రయాణం లేకపోయినది. అచ్చటనే పున్న మాసంగిలు ఇవ్వెట్లగు గానతో చెప్పకొన్న అంతే అయినది. అచ్చటనుండి వెద్దాపురం వచ్చినాను. డిప్యూటీ కలెక్టరుకు మహంతిగా అచ్చటలేదు. విక్రమోలువకాంతో ఉన్నార తహసిల్దార్ గారితో చెప్పబంటే నే నేమి చెయ్యగలను అని అయినాను. ఎవరిదగ్గర వెళ్లి నా యాలాంటి సమాధానమాలే చెప్పబడతే మేము నాకరిచెయ్యలేము, రికార్డుతో వచ్చినాను. రివైను దాఖలుచేస్తూన్నానని చెప్పగా ప్రతిపాడు డిప్టీ తహసిల్దార్ గారి దగ్గరకు వెళ్లమని తహసిల్దార్ గారు చెప్పినారు. కమేండరు దొరగారి నే కలిసికొని నన్నునుండి వాకు తిండి తిప్పులు లేకపోయెను. వైదిభముగా రాజుగారిచేత కమేండరు దొరగారిచేత యెరువులేక నూదా అన్యాయముగా వాధపడి అన్నకరంవెల్లి నూకర్నంటుగారికి ను కంగిలు యివ్వెట్లగు గానతోను చెప్పకొన్నా వారు వినిపించుకోలేదు మీదగ్గరకు వచ్చి నా రికార్డును పుచ్చుకొనుంటే ప్రతిపాడు వెళ్లమంటున్నారు. అయిన దగ్గరకు వెడితే మీదగ్గరకు వెళ్లమంటా. ఈ వాధలు నే పడలేను. నా రికార్డును మీరు మంజూరు చెయ్యకుండా వున్నాను.

ఇంటికడితే ఇంకొకమాండరు దొరగారువచ్చి కూలింలే దిగి రాజువారిపై తినుపరచుచున్న జల్లికొడతారు. మేము

స్వేచ్ఛలు కాంగ్రెస్

క్రస్తుతము కాంగ్రెస్ లోని యుద్ధయత్నములను విక మర్శము తేనందున 'కాంగ్రెస్' పని చురుకుగా జరుగుట తేద నియం, సత్వరస్వరూపికి ఈ రెండు యత్నములను రాజీకరుర తేననియు, అట్టి రాజీకరురకును, వికమర్శభావముతో పనిజేయుటకును స్వేచ్ఛలు కాంగ్రెసును జూను నెలలో జరుపుట మంచిదనియు అంగ్రజేతములో అచ్చటచ్చట వివరముచున్నది. గతనెల 18 వ తేదీన దేశభక్తుని అభ్యుత్థరకింక సమావేశమైన వచ్చుచుగదావరి మండలభలో ఇట్టి తీర్మానము ప్రవేశపెట్టి బడెను. కాని అది పిలిపియెను. అసభలో ఈ తీర్మానము ప్రవేశ పెట్టి దీనివయమై పనిజేసిన శ్రీయుతులు గజిల్లి రామచంద్ర రావు, ఎల్.జుల్లి మంగయ్యగారి క్రిందియమై మంచి కృషిసంపాదున్నారు. 18 వ తేదీన జెబాదలో సమావేశము గానున్న అంగ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీలో ఇట్టి తీర్మానము శోక దాని ప్రవేశపెట్టెదమని పీఠ నోటిపిచ్చియున్నాడు. ఈ సందర్భములో స్వేచ్ఛలు కాంగ్రెసు ప్రస్తుత మనసరము, కాదా అను విషయమును గురించి ప్రజలు బాగుగా యోచించవలసియున్నది ఎందుకు?

స్వేచ్ఛలు కాంగ్రెస్ ఎందుకు? కాంగ్రెసులోని ఇతరత ములకును రాజీకరురకును రామచంద్రరావుగారు నుచున్నారు. కాంగ్రెస్ లో కక్షలు లేకుండ పని జరుగుటకు స్వేచ్ఛలు కాంగ్రెస్ ఉద్దేశింపబడినది అట్టి వికమర్శము వదురుట సాధ్యమా? పరిధికులను నూక్కుదృష్టితో పరిశీలించియెడల అట్టి రాజీ కరురకులు దుస్సాధ్యమని స్పష్టమగుచున్నది. ఏలనన దాను పార్టీలో జేరినవారన్నదే, కాననసభల కర్తవ్యత్యమును వెల్లడిజేసినారు. మదరాసు రాష్ట్రమునకే కాక యితర రాష్ట్రములందు నూడ దాను పార్టీ వారు కాననసభా ప్రవేశ ప్రయత్నములను జేయుచున్నారు. దానుగానన, నెహ్రూ గారును తమ విశోద్దేశ్యములను వెల్లడిజేసిరి. తమ పార్టీకి, అధికసంఖ్యాకుల పార్టీకి రాజీ కరురకు టపంభవ మనియు రాజీ ఎప్పుడో వదురుకన్న ఆలో తమ పార్టీ వారు యు కొన రచనియు కాననసభలోనికి ప్రవేశించుటకు వారు ప్రయత్నములను జరుపవలయు ననియు హెచ్చరించుచున్నారు. దీనినిట్టి కాన్ఫిలు పార్టీవాటికి రాజీ అనగర మనియు, రాజీ తోను, కాంగ్రెస్ తోను సంబంధము తేకుండగ తమ పార్టీ వారెట్లయినను కాన్ఫిల్లో ప్రవేశించుటయే పరమాధిక నెంచు చున్నారనియు స్పష్టమగుచున్నది. దాను, నెహ్రూగారికి నాయకులు కాంగ్రెస్ నుండి చీలిపోవుట కాంగ్రెస్ తనికి కాల వ్యధాయకమన్నమాట సత్యము. ఉభయ కక్షముల వారును ఏకముఖముగ బనిజేసినచో పని చాల చురుకుగా జరుగునన్న మాట నూడ సత్యము. కాని, రాజీ కరురకులకిని రెండు కక్షలవారికిని అభిలాష యున్ననే రాజీ కరురకు సాధ్యము. అప్పుడే అట్టి రాజీ కేతమునకు లాభదాయకముగా నుండును కాని దాను పార్టీ వారికి రాజీమీద మోసములేదు. వారు తమ పట్టుటలను వదిలరు. వదలుటకు ఒప్పుకొనరు. ఈ సందర్భములో రాజీ కరురకులకును, ఏకముఖముగా పని జరుపుటకును స్వేచ్ఛలు కాంగ్రెస్ అవసర మన్న వాదములో బలము లేదు. రాజీకరురకుల కనుటకుంటే కాననసభా ప్రవేశమున కమరు తిచ్చుటకు స్వేచ్ఛలు కాంగ్రెస్ సమావేశ మనసర మన్నయెడల సత్యముగా నుండును. నిజముగా స్వేచ్ఛలు కాంగ్రెస్ కూడిన చో అలోచించవలసిన విషయ మదియే. ఈ విషయమై ఈ స్వేచ్ఛలు కాంగ్రెస్ లో నూడ గజిల్లిగారి వే కృతిరేతముగా తీర్మానింపబడినచో దాను పక్షముగా రాజీకరురమును గౌర

కోర్కు సప్తముచెయ్యమంటారు. యెదికోర్కుపోయినా వెళ్లు అనడం యూదురవర్ణ మేంవదలేను. వీరికి భయపడి కూలిం పా పోరున్నారు. ఇలాంటి పరిస్థితులలో నే పనిజేయలేను. అని రాన్విలయతో చెప్పినారు. తహశీలుదారుగాను ప్రతిపాడు వెల్లి డిప్యూటీ తహశీలుదారుతో చెప్పికో. ఆయనదగ్గరనుండి పోయెదవై ఆలోచిస్తాను." అని తహశీలుదారు చెప్పినారు. అందువై ప్రాణము విసిగి, యే కలికలైన సంగతెతా తెలియవరది రికార్డును పోవులో పనిజేదా మని కాకాడ వచ్చినారు.

ఈ రిపోర్టు అంతా అంగ్రభృతిక మొదలగు వ్యతిరేకుల కుంపించవలెను. 8-5-28 క కి.కా.ద. ప్రేమముద్ర. శ్రీయత్తులపాం దొరగారు ప్రయత్న అధికరణ వాల.

వివరము. ఇంటికాక కాంగ్రెస్ ప్రజా ప్రాతినిధ్యము లేని సంస్థ యనియు, విద్యావంతుల యొక్కయు ధనాధ్యులయొక్కయు సంఘ మనియు మార్కెటికమునే నిందించెదరు. కనుక స్వేచ్ఛలు కాంగ్రెస్ లో కాననసభా ప్రవేశవాదులకు ఆనుకరించుట తీర్మానించుచో అది అవసరము. ఈ విషయము మరుగునరచి గాని, స్పష్టపరుచక గాని స్వేచ్ఛలు కాంగ్రెస్ విమర్శభావ మును పెంపొందించుట కనుట ప్రజానాయకులకు భాగ్యము గానని నాయుడేర్పము.

అవసరమా?

కాననసభా ప్రవేశవాదులకు కాంగ్రెస్ అనుమతిచ్చుటకు గాను స్వేచ్ఛలు కాంగ్రెస్ సమావేశపరచుట ప్రస్తుత ముచిత మా? అవసరమా? అవసరమని బెప్పవారి వాదమేమి? గయూ కాంగ్రెసు తీర్మానములను అధిక సంఖ్యాకులకును వారు 4 మాస ముల కాలములో అమలులో పెట్టబాలకపోయిరి. వీరు ఆరించిన ప్రకారము కాననోల్లంఘనము త్వరలో ప్రారంభించు నూడనలు లేవు. వీరి తీర్మానము ప్రజలు అమలుజరుపలేదు, గాన కాన్ఫిలు పార్టీ వారికి మన మనకాశమిచ్చుట మంచిది. ఇట్టి అధికారమును వారి కిచ్చుటకు స్వేచ్ఛలు కాంగ్రెస్ అవసరమే. కాని కాంగ్రెస్ కాననసభా ప్రవేశమున కనుమరించుట మంచిదా కాదా యని మనము యోచించవలెను. కాననసభా ప్రవేశమునకా కాంగ్రెస్ అనుమరించుచో సహాయ నిరాకరణోద్ద్యమముయొక్క మూల న్యూరములకే భంగము వాటిల్లును. త్రివిధ బహిష్కారములో కాననసభా బహిష్కారము ముఖ్య మని యందరు నొప్పకొన్న సంగతియే. సహాయనిరాకరణమువల్ల దేశమునకు చేకూరిన లాభ ములు ప్రస్తుతము వివరింప నవసరములేదు. అట్టితరీ సహాయనిరాకరణోద్ద్యమము దేశమునకు విశేష లాభదాయక మై యుండగలదు, ఆ యుద్ద్యమమునకు కాననసభా బహిష్కారము ప్రధానాంశ మై యుండగను, కాననసభా ప్రవేశమునకు కాంగ్రెస్ అనగా హైందవజేతములు ఒప్పుకొనుటయన్న సర్థ మేమో గ్రహించుట నులభము. ప్రస్తుతము స్వేచ్ఛలు కాంగ్రెస్ సమావేశమునకు ఒప్పుకొనుటకులను మూడు సంవత్సరములక్రిండు మహాత్ముని చే ప్రతిపాదించబడి కాంగ్రెస్ మహాసభచే యిప్పటికి 4 శత్రు యములు అధిక సంఖ్యాకులచే ఆమోదించబడి ఈస్వల్పకాలము లో తేకములో విశేష ప్రజాప్రభోభమునకు కారణభూతమైన సహాయనిరాకరణోద్ద్యమమునకు స్వస్తి జెప్పట యగును. స్వేచ్ఛలు కాంగ్రెస్ జరుపుట కొప్పుకొనుటకు పూర్వము అన్నిటి లీ విషయమై బాగుగా యోచించుట అవశ్యకము.

కాంగ్రెసు మహాసభ ఎట్టి తీర్మానము జేసినను అది తిని పింపించి పనిజేయుటయే మనవిధియని నాయకులు గుర్తించ వలయును. ప్రస్తుతము స్వేచ్ఛలు కాంగ్రెస్ కావలెనని ఆంగ్ల నజేయుచున్న బుజును సాంబమూర్తి గారును ఉచ్చుర లక్ష్మీనా రాయణ గారును ఈవిషయమై వారి ఆభిప్రాయమును స్పష్టముగా వెలియజేసిరి. ఎంతటి మహాసభావైతనను కాంగ్రెసు తీర్మాన ములకు వ్యతిరేకముగా పనిజేయుటకు పూనుకొనుట సామాన్య ప్రజలు తాము జెప్పినట్లు సంకరింపవలెనేగాని తాము తమ ఆభి ప్రాయములను ప్రజానుగుణముగ మాన్పుకొననిచ్చగించుచుని దెప్పట ప్రజానాయకులమని జెప్పకొనువారికి తగినదని. కాన్ఫిలుపార్టీ వారింకరుపూర్వము జేసిన దోషమిదియే గనుక ఆపార్టీ వాయు టులు స్వేచ్ఛలు కాంగ్రెసులో జేయుచోవు తీర్మానము కిరసా పొంది పనిజేసెదమని వాదానము జేయనిదే ప్రస్తుతము స్వేచ్ఛలు కాంగ్రెసును గురించి అలోచించుట అవసరము, అనుచితము.

మద్దురి శివరాకృష్ణయ్య.

రాజుమహేంద్రవరం.

తిలకు స్వరాజ్యనిధి

రాజమండ్రి తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘము 1928 సంవత్సరములో రాజుమహేంద్రవరం తాలూకా లో 7-5-1928 తారీఖునకు తిలక్ స్వరాజ్యనిధి వసూల్లు వాదానములు వసయరాలు తెలియజేయు పట్టిక:—

తూర్పు: సామాన్యనిధి 2361-14-0	6235-6-3
ప్రత్యేకనిధి 3273-8-0	8318-6-8
వాదాన సామాన్యనిధి 823-0-0	1773-0-0
ములు ప్రత్యేకనిధి 950-0-0	
వాలంటియర్లు సూక్ష్మ 33.	
తాలూకాలో కాంగ్రెసు సూక్ష్మల సంఖ్య 1000 ముదూప.	
భవిష్యదాటి సత్యనారాయణ,	
మామిడి లక్ష్మీపతి, కార్యదర్శి.	

దేశీయ వార్తలు

స్వరాజ్యపతాక సంరక్షణము

వలంటీరుల అరెస్టులు శిక్షలు

9 వ తేదీ సాయంత్రమున అరెస్టు చేయబడిన పదిమంది కలెక్టరులకును రెండు నెలలపాటును చెరి ఆరు నెలలు శిక్ష చేయబడిన గాని వారు చెరిపాలలో నుండవలసిన కారణమిది మొత్తము ఆరు నెలల గాని 12 నెలలు కాదు. ముద్రాయాల కారణమున మొదటిసారి ముద్రాపత్రములను వారి ననుసరించి గుంపు ఎత్తడై దౌర్జన్య మొనరింపవచ్చునగానవలసి నికరము కారణములకును మొదటిసారి కట్టి కట్టె శిక్ష చేసితి నని మేజిస్ట్రేటు తెలిపెను.

భీరస్వాంతులు

7-8 తేదీలను కక్షింపబడిన గోపాలకృష్ణ శైవ్య, విశ్వాధర పుకాశ్రమ పుర జిహ్వలను వారిద్దరు నాగపూరు చెరిపాల లోనుండి తీరవలసిన పరిస్థితి తెలిసినది.

10 వ తేదీన జరల పదిమంది కల్ల అరెస్టు చేయబడిరి. ఈ పదిమందిలో సగముమంది చాల చిరుతవయసువారు.

అమృతసరు కొట్టాటలు

150 మందిని అరెస్టుచేసిరి

10 వ తేదీనకు 150 మందిని అరెస్టుచేసిరి. వారిలో 100 మందిని యిటీవలి అల్లరుల కొరకును 50 మందిని గత నెల లోజరిగిన అల్లరుల కొరకును అరెస్టుచేసిరి. 80 మందిపై చేయబడిన కేసు విచారణ అమృతసరులో 10 వ తేదీన కొంతవరకు జరిగినది. 20 మంది కర్రలను పట్టుకొని రాత్రివేళ నోకపోచేరి యున్నందులకు వారి నరెస్టుచేసి వారిపై కేసుచేసిరి. హిందువులకును మహమ్మదీయులకును విరోధములు ప్రబలముగానున్నవి. దోపిడీలు గృహదహన ప్రయత్నములు, బందిపోటులు, దెబ్బలు కొట్టటం మొదలగు నేరముల నిరుత్సాహమువారును గూడ నేయుచున్నారని ఒక పోలీసు నూపర్వేటు (మహమ్మదీయుడు) తెలిపెను. ఒక ఘూర్ఖాచాకిదారుడు చాటూలపడి యుండెను. అతని కిలపై గాయములు ఉండెను. ప్రభుత్వసంఘ సభ్యుడు మంతుగాడును అర్ధమున్నునిపటా కమిషనరులు ఈ అల్లరులను గూర్చి చర్చించిరి. వ్యాపార మింకను జరుగుటలేదు మూడు నెలలవర కదనము పోలీసులనుండుట కను క్యముల నిమిత్తము మున్సిపాలిటీవారు రు 18000 ను కాంక్ష ను చేసిరి.

దేశబంధుదాసుగారి ప్రకటనము

యధానుకూల సహాయమా? లేక అసహాయమా?

“బుల్లూశాలా నేకభ్యుత్థానోపాయమును నుడివినవిషయమును బట్టి నేను (ప్రభుత్వముతో) యధానుకూలసహాయపథతి (రిస్పాన్సివుతో ఆచరణము) కామోదించితిని నభిప్రాయమును కొందరు కలగజేసిరి. కాననసభలకు ఎన్నుకొనబడి సభలకు వెళ్లి సమీక్షకు సభ్యులు (స్వరాజ్యరక్షకులువారు) చేయవలసిన పని యిదివరకే నిర్ధారణచేయబడినది. దానిని స్వరాజ్యరక్షకులవారి నివరత క్రమబద్ధించిరి, దానిపేరేదయిన నేమి, దానిని గూర్చి వృధా వాగాధిపత్యముతో కాలముగడుపుదురు. అది యధానుకూల సహాయమేయగునని అటుల నేపియివుడు. అది యధానుకూల అసహాయముగాదనకుచో అటుల నేపియివుడులే నా యింకోకేమరు చెప్పుదు. చేయవలసినదో నిర్ధారణయైనది. దానికి మీరేమేమిచేయవలెను సరే కాననసభలకు వెళ్లిగానే తోలుదొలక మన కోరికలను స్పష్టముగా తెలుపవలెను. వారాకోరికలను చెల్లించనిచో నిరోధమును ప్రారంభి. చేరెను. అప్పుడది యధానుకూల అసహాయమేయగును. గాన యీ వివాదములో చొరబడు. స్వరాజ్య రక్షకులవారు నిర్ణయించెడి పథతి ప్రకారము చేసెదమని స్పష్టముగా తెలుపుదు.” అని దాసుగారు ప్రకటించిరి.

లాహోరు వలంటీరులకు శిక్ష

లాహోరులో కాంగ్రెసు వలంటీరులకు జూగురికిని చెరి జైలు నెలలు కక్షింపబడినవారైన గాని చెరి మూడు నెలలు గాదు.

తూర్పు ఆఫ్రికా భారతీయులు

పరిస్థితులు ప్రతినిముషము విషమము లగుచుండుట

భారత ప్రభుత్వమునకు తెలివార్త

నిష్ఠా మే 10:— జంబియానందలి భారతీయ సంఘము వారు భారత ప్రభుత్వమున కిట్లు తెలివార్త నందిరి:—టంగు నై కాను గురించి మొదటిసారి తెలివార్త చేరెను. మొదటిసారి నిధి నచ్చటకు పంపబడిన పోయినయెడల, అధినేత కార్యాలయమువారితో, మొదటిసారి ప్రసంగించి సమాధానమును దుర్భు కొనుగోరినవరకు నోక విధ మగు సమాధానమును జరుగవు కొనుటగాను టంగునైకా ప్రభుత్వమువారితో రాయబారముల జరుపుట లేచుటకు మొదటిసారి కంజవలెను. హార్డింజీ ప్రభుత్వ రాజకీయవిధానమును కాలమున నిడ విధమున గర్. బెజురా రాజ్యమున గాని దక్షిణాఫ్రికాకు పంపెను. మొదటిసారి ప్రకారము భారతీయులు, స్థానిక ప్రభుత్వమువారి లై సెన్సును భిన్నముగా వాణిజ్య మొనర్చుటను అపి దుకాణముల మూసియుంచిరి. దీనిన మును కష్టము లభింపగుచున్నది. ఎంతయో దూరదేశములలో నున్న భారతీయులు, ఈ కష్టసమయమున, తమ ప్రభుత్వము వారినుండి కొంత సహాయము జేయవలసి అతురతతో నెదురు చూచుచున్నారు.

బర్మా జాతీయ పాఠశాలలు - ప్రభుత్వ సహాయము బర్మా జాతీయ పాఠశాలలు ధనసహకారే కృత్యమందుండి నందున దొరతనమువారివలన ధన సహాయమును పుచ్చుకొనుటకు జాతీయ విద్యాసంఘమువారును జాతీయవాదులలో వెక్కిరించుచు నుండిరి. ఈ క్రమమున జాతీయ విద్యాసంఘము కేంద్రమున నుండిరి. వారికిని నిరోధమును ప్రారంభించిరి. వారు నిరోధించినందున ఒక పాఠశాలలో బాలుకును ఉపాధ్యాయులును గూడ వాధనమునండి లేచి పోయి జాతీయ విద్యాసంఘమునా రేపరచిన మరియొక గృహమున పాఠశాల నేర్పరిచిరి. తరువాత ప్రతికూలకక్షమువారు ప్రధాన జాతీయ బాలికా పాఠశాల మందిరము తలుపులు పలుకగొట్టి లోన ప్రవేశించి దాని నాక్రమించిరి. అంతట ప్రధానోపాధ్యాయునియు బాలిపురు మానపు (ఎం. ఎల్. సి. జాతీయ పక్షపాటుకుడు) గారును మరి కొందరును పోలీసు కమిషనరుతో ఆలోచించి జిల్లా మే జస్టీలు ఎదుట కేసు చేసిరి. కొందరు శ్రీమంతులు పురుషులను మొత్తము 12 మంది ఆక్రమ ప్రవేశము చేసిరిని నిర్ణయించి వారాగృహమును వదిలివేయవలె ననియు ఆ చట జాతీయ విద్యాలయ సంఘమువారి వార్షికసభ జరుగునగాన దాని కభ్యంతరము గలిగింపరాదననియు ఈ నెల 15 వ తేదీన మరల పాఠశాలను ప్రారంభించుటకు నిరోధము కలిగింపరాదననియు 144 క్రింద నాపన్నెండు మందిని జిల్లా మేజిస్ట్రేటు నోటీసు పంపెను.

స్టేటుకొన్నిలు

బర్మీయులు బహిష్కరించుట

రంగూను, మే 10:— స్టేటుకొన్నిలనందు బర్మా ప్రభుత్వ దగు గా. యాపొలై గారి మరణమువలన గలిగిన భీష్మము నకు నల్లరు భారతీయులు పోటీజేయుచున్నారు. పరిసరపట్టణములనుండి మరియొక బర్మీయుడైన అభ్యర్థిగ నిలమకయ్యా తెలియదు. భారత కాననసభకు ఎన్నికలందుగూడ బర్మీయులెక్కువను పోల్లనని తెలియుచున్నది. భారత కాననసభలను గడునింప గూడదను నభిప్రాయము జాతీయవాదులందరికీయుగ వ్యాపించుచున్నది. బర్మాను భారతీయమునండి విడదీయవలె నను ఆందోళన మందులకు గారణము.

స్టేటు కొన్నిలనకు పోటీజేయుచున్న వారిలో రంగూను జిల్లాలోనియును సరిపాదకుడగు వేదమూర్తిగా రొకరు. వారిరావు అను మేడికల ప్రాక్టీషనరు, టి. సి. నాయుడు బారిష్టరు, కాల్వారేటకు ఆక్సాంటెంటు ఎస్. సి. ఎస్. అయ్యరు గార్లు మిగిలినవారు.

విధవావివాహములు

1923 ఏప్రిల్ 11-నామా ప్రకటనందు 49 విధవా వివాహములు జరిగెను. 1923 జనవరి 1 వ తేదీ మొదలు ఏప్రిల్ 30 వరకు దేశమున 929 వివాహములు జరిగెను.

భారత కాంగ్రెసు నాయకులు

తిరుచూరులో స్వాగతము

రాజగోపాలాచారి, దేవదాసు, జోసెఫుగార్లు 8 వ తేదీ మధ్యాహ్నమున పాలఘాటునుండి తిరుచూరుచేరి. ఆచట ఘనముగ స్వాగత మియ్యబడినది. ఓపీరంగసభ జరిగినది. 9 వ తేదీ ఉదయమున వారును కొచ్చి కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి తూరుగుబడిపాడుగారును కొచ్చికి వెళ్లిరి.

కొచ్చిలో స్వాగతము

9 వ తేదీ ఉదయమున భారత నాయకులు కొచ్చిచేరి గొప్ప స్వాగత మియ్యబడినది. శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారునుడ ఆల్బాయినుండివచ్చి నాయకులను కలిసికొనిరి. ఓపీరంగసభ జరిగినది. నాయకులందరు నువ్వనించిరి. 10 వ తేదీ ఉదయమున వారు కొచ్చినుండి భంగన నేరిక వెళ్లిరి. గోపినదేవిగారు తిరుచూరుకు వెళ్లెదరు.

త్రివేండ్రములో స్వాగతము

రాజగోపాలాచారి, దేవదాసు, జోసెఫుగార్లు 10 వ తేదీ సాయంత్రమునకు త్రివేండ్రము చేరిరి. సాయంత్రము సమద్రతరమున జరిగిన ఓపీరంగసభలో నువ్వనించిరి. బీజమ్మ నుగారు రాలేదు. నాయకులు నేడు (11 వ తేదీ) దక్షిణతీర వాన్కూరు వెళ్లెదరు.

* భూభక్తు నాయకుల సంచారము *

బీ. అమృ. సాహెబ్, డాక్టరు నయ్యుడు మహమ్మదు, మోర్టీ నయ్యుడు ముర్తసాహెబు నదిక్ అలీఖాను సాహెబు, మోర్టీ ఆబ్దుల్ అజీజు సాహెబుగార్లు ద్రవిడమండలమున నిలువ సంచారముచేసెదరు.

మే 12:—నాగూరు

- 13:—కారణము
- 14:—పండరవాడీ, రాజగిరి
- 15:—కంజాపూరు
- 16:—తిరుచనాపల్లి
- 17:—వానియంబాడి

వీరు నేడు (11 వ తేదీ) చెన్నపురినుండి బయలుదేరెదరు. 18 వ తేదీకి మరల చెన్నపురి చేరెదరు. 15 వ తేదీన తంజావూరులో భారత కాంగ్రెసు నాయకులను కలిసి కొండెరు.

నయ్యు క్త పరగణాల మంత్రులు

అధికారముల నప్పగించుట

కాననసభ్యులు మంత్రికదవుల నిరాకరించుట

లక్నో, మే 10:— చింతాపజీగారు తెనాలెను నుండి యు పండిత జగత్ కారాయణగారు లక్నోనుండియు ఈయన దయమున కంటివార్తలవ్వారా తమ అధికారములను నైసిటా లు నందున్న గర్. విలియము మేయరు గారికి ఒప్పగించిరి. ఇక మీద కాననసభల కెక్కురు నియోజితవలెదెదరో తెలియదు. అందోక స్థానము భూస్వామియుగా రాజా తరమానందగారు ఆక్రమించెదరని తెలియుచున్నది. రెండవమంత్రి పదవిని అంగీకరింపవలసినదని ప్రభుత్వమువారు కాననసభ్యులలో నొకరితరువారే మరియొకరిని అడుగుచుండిరి. సభ్యులలో మరియొక భూస్వామి దత్తు మరియొకరును మంత్రిపదవి సంగీకరింపరని తెలియుచున్నది.

కంపొండరు అజాగ్ర త్రవలన మరణము

కలకత్తా మే 10:— మర్కెంటైలు సర్కింగువనాను నందు మరణించిన తిబోల్లునతికమును కొని పరిక్షింపగా నందు నీర్మిత్త, బ్రూసెను అను విషమును గాన్నించెను. నీర్మిత్తస్థిని స్టేటు కంపెనీవారి డిస్పెన్సరీయందు రుక్మవాలీ అను కాలపాండరు, డిస్పెన్సరు జూచి మందోసగెను. దానిని మెరిసి మరణించెను. కంపొండరు అజాగ్ర త్రుచే నొసగిన విషమును దినుటచే మరణించెనని పంచాయితీ జెప్పబడినది. మందు నొసగుటకు పరిక్షింపవలదులకు మానేస రకు నట్లర్థాండు కొంతభాగ్యుడని గూడ తెలిసిరి.

జలాచీ బందిపోటువార్లపై దీక్షగొను పోలీసు సభ్యుల గాను సగోర్యుగానిని స్పృహలుద్యోగినిగా నియమించిరి.

దేశభక్త వేంకటప్పయ్యగారు

స్వరాజ్యపక్షమువారి విధానము ఆత్మవిశ్వాసము

ఈ కథ పక్షములవారు కలిసి పనిచేయుటకు జరిగిన విషయమును గూర్చి వివరములు స్వరాజ్య పక్షమువారు ప్రకటించిరి. కాననభట్ల వల్లభులు కాంగ్రెసు వాదనలను గూర్చి సమాధానము వ్రాసినది. ఇందు వారు వ్రాసినట్లు భారత కాంగ్రెసు సంఘసభను వెళ్లకుండుటకు నిశ్చయించితిమి గూడ మాత్రముల నెవరైనా ప్రకటించిరి.

ఈ వాదనల లెట్లు నిశ్చయించుట చాల విచారకరము. దేశమునందు వలయు ప్రజలకు మిక్కిలియు కాకాంగ్రెసు వీనివలననే కలిగినది.

సమాధానము కలుగకుండునట్లు

వీరు తలుపు బిగించుకొనిరి

ఈ రాజకీయములకు సాగించిన కొద్దియందు వారు లభ్యమయ్యెడి విషయమును తెలుపనేలేదు. ఇంత ముఖ్యమగు విషయమును గూర్చి వారుగా చర్చ జరుగుటయందుగా వీరేటి కిటుల రహస్యముచేయుట బహుశచేయవలెను? భారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభలలోగాని రాష్ట్రముల ప్రధాన కాంగ్రెసు సంఘములలోగాని ఆలోచించి వీరేటి కిటుల ప్రకటించిన సరిగానుండును. ఇటుల లొంగదాక దీనిని ముగించుటకు తక్కిన కాంగ్రెసుసభల కెరికిని సంతృప్తి కలుగలేదు. అనంతర కాంగ్రెసుసభల జరుపరలె ని కొందరు శ్రమమున్నాడు. భారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభలలో వెంకటప్పయ్య కనకంబుల ముగిసినాను నిర్ణయించబడునది పునరుద్ధరించు నిర్ణయించునాను. అట్టి స్వరాజ్యపక్షమువారిటుల తెలియజేసికొనుటయు భారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘము సలక్ష్యము చేయుటయు చాల వింతగా నున్నది.

కాననభట్ల వెల్లెటనూర్ని వారు ముఖ్య వాదనల పరిచయముచేసెను. ప్రస్తుత దేశస్థితిగూడ వారు గమనించుచున్నట్లు లేదు. వారు కొంతకాలము నిదానించుటకైన నొప్పుకొనలేదని వారి ప్రకటనలవలననే స్పష్టమగుచున్నది.

బహుజనాభిప్రాయము

అట్టి మహానాయకుల చర్యల నిపు డాడేమివి ప్రయోజనములేదు. స్థితి చాల విషమముగా నున్నది. మారకప్పికో వారుగా ఆలోచించవలసియున్నది. స్థితి గమనించి తగిన గుణముగా కార్యనిర్వహణను చేయుటయే కర్తవ్యము. ఈ మహానాయకులు స్వరాజ్యపక్షము నేర్పరచినదను వారి వాయకత్వ మిప్పుడు మనకు లభించినది నిశ్చయమే గాని దేశమునందు పాపముంది ప్రజలు కాంగ్రెసుపక్షముననే యుండుటచే కాంగ్రెసుపక్షమునకు బలమును అధారమునుగూడ కొంచెమున కల్గలేదు. ఈ కల్గిరమున జరుగవలసినదని గయలో కాంగ్రెసుమహాసభ వారికిరకే నిర్ణయించిరి. కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠాధికారులను కాపాడుట కాంగ్రెసుసభల కందరికిని ముఖ్య కర్తవ్యము. కృత్రిమ లోకావస్థలను ఆ పాథకరణ చేయునీ సంస్థలను పనిచెప్పెదట గాని చివరకు బహుజనాభిప్రాయమే గదా ప్రధానము. అట్టి బహుజనాభిప్రాయము కాంగ్రెసుతిర్మాతల యందు తీరవగుచున్నది గాన వాత్సల్యములు వనకు ఆను సరేయములు. అట్టి కాంగ్రెసుతిర్మాతలకు విరోధముగా నొకపక్షము నేర్పరుట ఆత్మవిశ్వాసము. తానెక్కినకోమమ్మ తానే సరుకొనవని చందమైనది.

కాంగ్రెసు అధికారము చెక్కుచెదరగూడదు

ఈనెల 25 వ తేదీని బొంబాయిలో భారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభ జరుగును. కాంగ్రెసు అధికారమున కట్టి భంగమును కలుగని పద్ధతిని జరుగదగినదని సంఘమువారు నిర్ణయించి మార్గదర్శకులగు రమణమృగము వాకు కలుదు. అనంతరము కలిగినపుడు కాంగ్రెసు ఉత్తమములను పరిచయించుట యీస్థాయిసంఘమునకు ముఖ్యమే అధికారము కలదని దేశభక్త కొందఱు వేంకటప్పయ్య పంతులుగారు వ్రాసిరి.

దమోను రాజగారికేను

అలహాబాదు మే 10:— దేవాలయ సుబ్బిరేటు వద్ద కొద్దియందు స్వామి జుట్ట కొద్దియను రస శేనును మార్చురలె యి దేవాలయ మహారాజు గావించిన అట్టి ప్రాంత ప్రధాన శాసనము దీనిగారిని అట్లుమాట్లుకు పుత్రుల గావించెను

పరాసు పారిశ్రామికవ్యవస్థ

ప్రాచ్యదేశములందు ప్రవృత్తునము

భారత దేశమునకు జనుదెంచుట

బొంబాయి మే 10:— (ఫాంబునుండి పరాసు ఆర్థిక పరిశీలనలవరకును దీనినివచ్చుచున్న "శాస్త్రానికు మెట్లెటు" కర్తవ్య మార్గాల" అనుపరాసు ప్రయోజనము ఈనెల 21వ తేదీన బొంబాయిలో జేరను. అట్టియు గిరిగారి యాజమాన్యమున గల అక్టోబరున వీరు ప్రస్తుతప్రజలను ప్రయోజనమై భారత సమాఖ్యప్రాంతదేశముల సంచరించుచుండిరి. వీరిది వరకె ఈ ప్రాంతముల చాల దేశములందు వర్తకుల మొనర్చిరి. వీరు భారతదేశమునందు పారిశ్రామిక, వాణిజ్య పరిశీలకులను గమనించి ఈ దేశముల కేమి గావలసినదియు ఇచ్చుట కేమి దొరకునదియు పరిశోధించి వెల్లెనకు. వీరు బొంబాయి నందు 12 దినములు ఉండును. వీరి సంఖ్య 1500 వరకు గలరు. వీరికి అన్ని సదుపాయముల నొసగుటకును, దర్శనములు లగు ప్రదేశములకు దీనికొనిపోయి గమనించుటకును ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి. వీరు పట్టణములను, ప్రతి ఇంజనీరులను, కర్మాగారములను దర్శించి, పారిశ్రామికవాణిజ్య ప్రవర్తనలలో సంగ్రహించును.

తెలకు స్వరాజ్యనిధి వలంటీరులు

ద్రవిడరాష్ట్రము

ఏప్రిలు 30 వ తేదీ వరకు జరిగినది.
రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు కార్యాలయమున కనూలు 3 051 0 0
మండలములలో 5,202 0 0
రాష్ట్రీయకార్యాలయమున నిపుడున్న మొత్తము 87,788
కలంటీరులు 887
కాంగ్రెసుసభ్యులు 18,492 0 0
అని 9 వ తేదీన తెలుసునాల్సియుండి పరిశీలకుల తండ్రి వార్త పంపబడినది.

నెల్లూరు మండలము

తెలకు స్వరాజ్యనిధి వాడ్లములు 9800-0-0
కనూలైన మొత్తము 3000-0-0
కలంటీరులు 25
కనూలు చురుకుగా జరుగుచున్నది. (తండ్రివార్త).

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యపాప్యత

మానవకోటిని రక్షించుట కేర్పడినది

స్వారంత్రియమును కాపాడునది
వెర్నయిల్లు సుధీప్రకరములో ప్రకటనమున బ్రిటిషు సామ్రాజ్యముయొక్క ధర్మకర్తవ్య మేర్పడినది. యుద్ధమునలన బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు గొప్ప లాభము గలదని వీర్పడినది. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము తన ప్రతిష్ఠ నిమిత్తముగాని, లాభముకొనుటగాని వీర్పడలేదు. మానవజాతి నధరించుటకు స్థాపించబడినది. ప్రపంచము సౌఖ్యార్థమున బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము నిలబెట్టగల్గినది కేమి యుద్ధమునను. యుద్ధకాలములో బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునుండి ఎందఱో లక్షల రంగులను నడికే కాపాడిరి. ఆ సంగతి విషయమై మానవులు గాని బ్రిటిషునకుగాని ఒక్కమాట అయిన కృతజ్ఞతాపూర్వముగ చెప్పి యుండును. వరల బ్రిటిషు సామ్రాజ్య మెప్పుడు లాభకరముగ వనచే నున్నది బ్రిటిషు ప్రజలెరుగరు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యపు లోకము ఇంతటితో అంతయుగాలేదు. ఈకై యున్నత కాలము ప్రపంచములో ప్రజల సౌఖ్యార్థమును కనిపెట్టి జూచి కాపాడుచుండునది లాయర్ల కొద్దిగాను తమ యుద్ధవాదన నందర్పణమున నుడిచిరి.

ఇండియాలో బొల్లివిక్తు ఏజెంటు

మోతు ఈస్టాని అను యువకుడు హిందూదేశమున రమ్య బొల్లివిక్తుల ఏజెంటుగా నున్నాడని 121 ఏ క్రింద వార్తలు వుంటి. ఆతడు కాన్పూరులో మహమ్మదీయ వాతీయ పాఠశాలలోనందగా ఆరంభించెడిరి. ఆతనివద్ద శేషభాషన కాధారములు లేవు. కొన్ని కవితలును, ప్రతాపకార్యాలయమున కొన్ని యుద్ధములను వ్రాసినట్లును సాగించెడి. తెలుసు యిందఱో బహిష్కరింపబడిన బొల్లివిక్తుల కరమలములు చాలదొరకెను.

స్థానిక వార్తలు

పోస్టల్ ప్రకటనము—1923 క నెల మే నెల 18 వ తేదీని రంబాద్, కందుకూరు వచ్చుచే వాహనము పోస్టాఫీసు లకు తెలియజేయవలెను. ఆదివారమునాడునలె పోస్టాఫీసు పని జరుగును.

శ్రీ పాంచురంగ భగవత్కథావ్రసంగసభ:— ఈసభ యాజమాన్యమున 18 వ తేదీ ఆదివారం సాయంత్రం 4 గం|| పిఠాచియ్యలోవిలసిద్ధి నెం 62 గృహమున అమ్మమ్మ పండిత శతగోపాచారియ్యగారు (శ్రీరంగం) అహింసా, కావణచరిత్రమును కాలక్షేప మొనర్చెదరు.

ఆయుర్వేదమహామండలి విద్యాపీఠము:— ఆయుర్వేద వైద్యమునుగూర్చి తెలిసికొనకంద విమర్శించ వారి నెల్లర సుబ్బయ్య మార్గమునకు వెచ్చుటకు దేశీయ వైద్యవిభాగం సంఘమువారి నివేదికను పరిశీలించు ననియు, దీనివలన శేషమై వైద్యమున కెంతయు ప్రోత్సాహము కలుగననియు ఆయుర్వేద మును జరిగించి దాని ప్రాశస్త్యమును పిఠాచియ్యలో, పభు త్వమువారి నీవైద్యముపట్ల గుముఖులగానింప యత్నించినందు కధ్యక్షులును కమిటీసభ్యులును వందవార్డు లనియు వాయు శ్వేద మహామండలి విద్యాపీఠమువారు తీర్మానము గావించిరి.

భారత శాసనసభ్యులలో కొందఱేల రాజీనామా సీయలేదు?

"దేశమైత్రీక కథులువారి" డి. వి. శేషగిరయ్యరు రంగాచారిగార్లు రాజీనామా నివ్వలేదు? వారుగ వీరిజరుగ నోమాకచని కాలము గడుపుచున్నచో ఉత్పన్నమగుచున్న పార్లమెంటుసభవారు కను అభిప్రాయమును తెలుపురకను శేషగిరయ్యరుగారిని కై శ్రేయము సంఘమునకును రంగాచారిగారిని టూపుబోరుకును అవ్యక్తులగా ఏర్పరచింతుల యిదేమో దొరకనమువారు ప్రకటించబడురా? అని కలఃత్రా న్యాయమైన పత్రిక ప్రకటించెను.

జి. ఇ. చాటుఫీల్లు. జి. ఎం. హాదిగార్లు బొంబాయి కాననభా సభ్యులుగ నియమించబడిరి.

భారత కార్యదర్శి, శేషశ్రీ ప్రసాదుగారిని (లక్ష్మి) ఇండియా పోలీసు సర్వీసునందు నియమించిరి.

చెన్నపురి బజారుధరలు

మేనెల 11-వ తేదీ మక్తవారము

(4) చిల్లర నస్తుపులు		
చాయపసుపు బా 1-కి	రు 160.0-0	165.0-0
మారపసుపు ,,	రు 110.0-0	112.0-0
మిరపకాయలు (గుంటూరు) బా 1-కి	రు 90.0-0	110.0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నిలియంతు మునుగు 1-కి	రు 40,	45
కాకనాపి పాపపుట్టు ,,	రు 60,35	
లెమ్మ బా 1-కి	రు 40.0-0	55.0-0
నింకర బా 1-కి	రు 48.0-0	90.0-0
,, కొత్తది బా 1-కి	రు 35.0-0	42.0-0
(5) ఇయ్యలు		
పట్టులు రభం బా 1-కి	రు 37.0-0	38.0-0
చదరం ,,	రు 38.0-0	40.0-0
రవుండు ,,	రు 37.0-0	38.0-0
(6) లోహములు		
వెండి 100 మలంకు	రు 82.0-0	86.0-0
బంగారము, కులము 1-కి	రు 24.8-0	25.8-0
కవరము 1-కి	రు 15	16-6
ఇత్తడి బా 1-కి	రు 300.0-0	305.0-0
రాగి డిబ్బా	రు 855.0-0	860.0-0
అస్కా చెక్కర బ 1-కి	రు 54.0-0	55.0-0
(7) తంగులు అలిజరైను		
అపు కృష్ణము 20 డిక్రీలు	రు 100.0-0	
నొట్టికెప్పుడు 20 డిక్రీలు	డిబ్బా	
సింహంబు 20 డిక్రీలు	డిబ్బా	
అపుకృష్ణము 16	రు 110.0-0	

ఆంధ్ర పత్రిక

1923-వ సం. మే నెల 11-వ తేది

శుక్రవారము

సాంకేతిక పారిశ్రామిక విద్య

మద్రాసు రాజధానిలో సాంకేతిక పారిశ్రామిక విద్యను పెంపొందించు మార్గముల నాలోచించుటకు, కాన్ మెనుగారి అధ్యక్షత క్రింద నొక విచారణసంఘ మేర్పఱుపబడెను. ఈ సంఘమువారు తమ నివేదికను ప్రచురించిరి. పారిశ్రామిక శాఖ క్రింద నాల్గు ప్రభుత్వ పరిష్కార పనులు గలవు. ఈ శాఖవారి సహాయమును పొందెడి పాఠశాలలు 39 గలవు. వీనిలో విశేషభాగము క్రైస్తవమత ప్రచారకుల పోషణముక్రింద నున్నవి. విచారణసంఘమువారి సలహాల నిండుక వివరించెదము. జాతీయవిద్య విద్యాశాఖాధ్యక్షుని క్రిందనే యుండవలెనని, ఈ సంఘమువారు గోరుచున్నారు. మద్రాసు వాణిజ్య ప్రతిష్ఠాపన వాణిజ్య పాఠశాలగ మారవలయు నని యు, విద్యార్థులకు వాణిజ్యములో డిగ్రీ నొసగవలయు ననియు వీరి యుద్దేశము. కల్లికోటలో నున్న వాణిజ్య పాఠశాలను ఇండిస్ట్రీయేటు డిగ్రీకి బెంచవలయు ననియు, చెన్నరాజధానిలో ఉత్తరమున నె క వాణిజ్య పాఠశాల ను డిక్షిణమున నె క వాణిజ్య పాఠశాల ను స్థాపింపవలయు ననియు, విచారణసంఘమువారు గోరిరి. ఇంజనీరింగు శిక్షణలో గూడిన సాంకేతిక విద్య, ఇప్పటి యధికారులక్రిందనే యుండవలెనని, ఈ సంఘమువారు గోరుచున్నారు. సాంకేతిక పరిశోధనము సాధ్యమగునంతవర కీ రాజధానియందే జరుగుట కవకాశముండవలెనని, వీరి యుద్దేశము. పారిశ్రామిక పాఠశాలలు, పారిశ్రామిక శాఖాధ్యక్షుని యధికారముక్రింద నుండవలయునని, వీరు గోరుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు ప్రైవేటు పాఠశాలలకు సహాయముకేయుచు, స్వంతముగ కొన్ని పాఠశాలలను స్థాపింపవలయునని వీరి యుద్దేశము. లోకలు మృత్యునిపటు సంఘములు పారిశ్రామిక విద్యయందు శ్రద్ధవహించుట లేదనియు, ప్రభుత్వమువారి రికార్డు పను పొందిన పాఠశాలలకు ఈ సంఘములు వన్న విధింపగూడదనియు, వీరు సలహా నిచ్చుచున్నారు. ఇంతియగాక స్థానిక సంఘములు తమ ద్రవ్యమునుండి పరిశ్రమలకు విద్యార్థి వేతనముల నొసగవలయునని, వీరు గోరుచున్నారు. ఇట్టి కోర్కెల గోరవచ్చును గాని, స్థానిక సంఘములకు సామాన్యపు అక్కరలకే డబ్బులేకయుండ, ఇతర కార్యములకు గూడ డబ్బు చ్చుటకు వీలుండునా?

సామాన్యవిద్యను గలపెడి పాఠశాలలలో సాంకేతిక పారిశ్రామిక విద్య నెంతవరకు నేర్పవలయు నను ప్రశ్న చర్చించబడెను. విచారణసంఘసభ్యులలో నొకరగు కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు అన్ని పాఠశాలలలో సామాన్యవిద్యలో బాటు సాంకేతిక పారిశ్రామిక విద్యను నిర్బంధముగ నేర్పవలయు నని గోరిరి. కొందరు వీరి యభిప్రాయముతో నేకీభవించిరి. అధికారసభ్యు లిట్టి సమ్మేళనము బనికరాదని ఖండితముగ చెలిపిరి. అధికారసభ్యు లిటులదలచుట సహజమే. గుమాస్తాల డయారుజేయుటకు బనికి వచ్చెడివిద్యనే మామూలు పాఠశాలలలో నేర్పవలయునని వీరియుద్దేశము. దేశాభిప్రాయ మిందుకు

భిన్నముగనన్నది. సామాన్య విద్య యవసరమునను దానితో బాటు సాంకేతిక విద్యను నేర్పుకొలదిని, స్వంతత్రవనము జేసికొనుటకు విద్యార్థికి అవకాశములుండును. ప్రభుత్వపుకొలుపు నేయుటయే పరమావధియను యభిప్రాయము దొలగిపోవును. కాని, సామాన్యవిద్యను సాంకేతిక విద్యను ప్రభుత్వమువారింతత్వరలో కలపిగలపెడరనుటకు వీలుండదు. ఉద్యోగుల యభిప్రాయములు మారుటకు చాలకాలము కట్టును. సామాన్య సాంకేతిక విద్యలను గలపెడి జాతీయ పాఠశాల లీ విషయమై శ్రద్ధవహించవలయును. రెంటికని తగు ప్రోత్సాహమొసగి, విద్యార్థి జీవితము నిరాశ పాలు గాకుండ జూడవలయును. జాతీయ పాఠశాలలు తగిన కృషి సలిపిన, దేశము నకు మహాభవకారము జేయగలవు. ప్రైవేటు పారిశ్రామిక విద్యను గలపెడి పాఠశాలలు, పారిశ్రామిక విద్యాశాఖాధ్యక్షుని యాజమాన్యముక్రింద నుండవలయుననియు, వడుకుట నేయుట, చాపలలుట, బుట్టలలుట, బొమ్మలు చేయుట, కుట్టుపని, గుండీలుచేయుట మొదలగు వృత్తులను ప్రైవేటు నేర్పవలయుననియు, గృహ పరిశ్రమలకు ప్రత్యేక ప్రోత్సాహ మొసగవలయుననియు, విచారణసంఘమువారు గోరుచున్నారు. విద్యార్థి వేతనముల విషయమై పెక్కు వివరములు సూచింపబడినవి. బోధనాధ్యసనమునకు, ప్రత్యేక పాఠశాలను స్థాపించుటకన్న, క్రస్తుత పాఠశాలలలోనే ఏర్పాటు జేయవలయునని విచారణసంఘము వారు గోరిరి. పరిశ్రమలలో అనుభవముగలుగుట కేర్పాటుల జేయవలయునని వీరు సూచించుచున్నారు. వీరుగావించిన సూచనలు విశేష వ్యయకారణ మగునని, వీరియడింపు సూచించును.

మద్రాసు వాణిజ్య పాఠశాలను కళాశాలగ మార్చుటకు 150,000 రూపాయలు క్యాపిటలు వ్యయమును, 60 వేల రూపాయలు ప్రతిసంవత్సరిక వ్యయమును గావలెను. కల్లికోట పాఠశాలను వృద్ధి జేయుటకు 25,000 వ్యయము ప్రతిసంవత్సరమునను, 5000 శాశ్వతపు ఖర్చును గావలయును. ఉత్తరమున నొక వాణిజ్య పాఠశాలను డిక్షిణమున నొక పాఠశాలను స్థాపించుటకు శాశ్వతపు ఖర్చు 1 లక్ష రూపాయలును ప్రతిసంవత్సరమునను 40,000 రూపాయల వ్యయమును గావలసివచ్చును. గ్రాంటు ఇగ ఎయిదుకొండ, టీచింగు గ్రాంటు 20 వేలును, పరిశ్రమలక్రింద అంతమొత్తమును గావలయును. సాంకేతిక విద్యక్రింద 50 వేలు సంవత్సరమునకు గావలయును. ఇదిగాక ఇంజనీరింగు కళాశాలను సాంకేతిక కళాశాల గావించుటకు విశేష ధన మవసరము. విద్యార్థి వేతనములక్రింద సంవత్సరమునకు 88,520 రూపాయలు గావలసియుండును. పారిశ్రామిక పాఠశాలలకిచ్చు గ్రాంటులో, బోధన క్రింద లక్షరూపాయల నియవలయుననియు, ప్రతి సంవత్సరము 15 వేల రూపాయల చొప్పున దానిని వృద్ధి జేయవలయు ననియు, విచారణ సంఘమువారు గోరిరి. మిగిలిన గ్రాంటులక్రింద 1,20,000 రూపాయలు గావలయుననియు, విచారణసంఘమువారు సిఫార్సుజేసిరి. ప్రభుత్వ ప్రతిష్ఠాపనలక్రింద సంవత్సరమునకు దాదాపు 7 లక్షల రూపాయల వ్యయమును, ఈ సంఘమువారు అంచనాజేచిరి. విచారణ సంఘమువారి సూచనలను ప్రభుత్వమువారు కొనసాగించెదరని దోచదు. వారు కోరిన ధనమును ప్రభుత్వమువారి తొనగెదరని యాహింపజాలము. రాష్ట్రములకు డబ్బు పుష్కలముగ లభించువరకు, వ్యయకరమగు నిట్టి సూచనలు కాగితములపైననే నిలిచియుండును. ప్రారంభదశయందు ప్రత్యేక సాంకేతిక పారిశ్రామిక పాఠశాలలకొరకు ధనమును వెచ్చించుటకంటె, సామాన్య పాఠశాలలోనే వృత్తి

విద్యలను నేర్పుట సుకరము. "నొకేషనల్" విద్యకు మంత్రిగా రనుకూలముగనన్నను, అధికార సభ్యులు అనుకూలముగలేరు. అందుచే నీ ప్రయత్నము కొనసాగునని దోచదు. విచారణసంఘము వారి సూచనల నమలులో బెట్టినను విశేషాభివృద్ధి గలుగజాలదు. వడుకుట నేయుట, ప్రైవేటు పాఠశాలలో నే గాక, బాలుర పాఠశాలలో గూడ ప్రవేశ పెట్టుట యవసరము. ప్రస్తుతస్థితిలో సాంకేతిక పారిశ్రామిక విద్యకు ప్రభుత్వమువారివలన సంతగ ప్రోత్సాహము గలుగనేరదు. ప్రజలు జాతీయవిద్యకు ప్రోత్సాహ మొసగుచో, బాలురకు భుక్తియు, విజ్ఞానమునుగూడ అలవడెను. జాతీయవిద్యయొక్క యావశ్యకతను నిరూపింపబులేదు. క్రస్తుత సంతతి వారిని దాస్యభావము కుల గావించి, వారిని బలవంతులుగను దార్శవంతులుగను విశ్వాసపూరితులుగను జేయనంచుచో జాతీయవిద్యను పోషించి వ్యాపింపజేయుట భారతీయుల ముఖ్యధర్మము.

క బు డ్డు

సామాన్య సందేశముగూర్చి లాయడుజార్జి గారు గంభీరపన్యాసము నొసంగిరి. కబుర్లలో లాయడుజార్జి గారిని మించినవారుండరు. లాయడు జార్జి గారికి బ్రిటీషు సామాన్యమునందు విశ్వాసము గలదట. ఇదివరకు సామాన్యసందేశమనిన బూటకముగ నుండెడిది గాని, ఇకపైది నిజమయినదట. యధమవలన, బ్రిటీషు సామాన్యముయొక్క బౌద్ధార్థము వెల్లడియయ్యెనట. ఈ సామాన్యము ప్రపంచస్వాతంత్ర్యమును రక్షించెనని, లాయడు జార్జి గారు వెల్లడిజేసిరి. బ్రిటీషువారి త్యాగములను ప్రాన్ను బెలియములు తిన్నగ గుర్తింపనందులకు వీరెంతయు వగచుచున్నారు. బ్రిటీషు సామాన్యము ప్రపంచస్వాతంత్ర్యమును రక్షించుట కప్పుడు జాగరూకతతో వేచియుండునని, లాయడుజార్జి గారు చాటుచున్నారు. కడజాలమును కూర్చుట సులభము. బ్రిటీషు సామాన్యము ప్రపంచ స్వాతంత్ర్యమును కాపాడినయెడల, అందుకు, హైందవరక్తమును, హైందవధనమును విశేషముగ లోబ్ధుడైనని లాయడుజార్జి గారు తంగీకరింపక తీరదు. కాని అటులతోడ్పడిన హిందూదేశము, బ్రిటీషు సామాన్యములో నిపుడెట్టిస్థానము నాక్రమించియున్నది? బ్రిటీషు సామాన్యములో భారతీయునికి పొరుని కుండగిన హక్కులు లేవు. లాయడుజార్జి గారు కాలనీల సంఘమువారి ఎదుట నువన్యసించిరి. అట్టి కాలనీలలో, భారతీయులకు నిలువ నీడదొరకుటలేదు. గ్రామములలో తల జాచుకొనుటకు సయితము వారికి వీలులేదు. వారు గ్రామముల వెలుపల ప్రత్యేక ప్రదేశములలో నివసించవలయును. వర్తకము జేసికొని జీవించ వీలులేదు. భూమిని సంపాదించ వీలులేదు. ఇట్టిస్థితిలో ప్రపంచ స్వాతంత్ర్యమును బ్రిటీషు సామాన్యము కాపాడినందులకు లాభమేమి గలిగెను? బ్రిటీషు సామాన్యమునకు మకుటమగు హిందూదేశము పరాధీనతక్రింద నలుగుచు, హిందూదేశ తనయులు సామాన్యమునందలి ఇతరభాగములలో పడరాని కడగండ్ల ననుభవించుచుండ, సామాన్యమునుగాంచి గర్వపడుట కవకాశము గలదా? తనలోని ప్రధానభాగమునకు స్వాతంత్ర్య మొసగని సామాన్యము, ప్రపంచ స్వాతంత్ర్యమును కాపాడునని చాటుట, సమంజసముగాదు. బ్రిటీషు సామాన్యసందేశము వెనుక బూటకమయినను, ఇప్పుడు నిజమయ్యెనని లాయడు జార్జి గారు బలుకుట కాశాఠము గనుపించదు. సామాన్య సం

దేశము కార్యరూపము దాల్చువలయును. స్వాతంత్ర్యము నెక్కడనయినను కాపాడవలయును. హిందూదేశములేనిది, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున కెట్టి వైభవముండదు. అట్టిదేశమును స్వేచ్ఛ ననుభవించినయితే, లాయడు బాబ్బిగారు పెద్ద కబుర్లు చెల్పుటవలన లాభమొందదు. ఇంగ్లండు కేసయధీశముననున్న హిందూదేశపు స్వాతంత్ర్యమును ముందగ రక్షించి, పిమ్మట ప్రపంచ స్వాతంత్ర్య రక్షణకు గడంగుటమేలు.

నయ్య క్రాంత్యమంత్రులు : రాజీనామా ఫలితము నయ్య క్రాంత్యమంత్రులు చింతాపూరిత, కండిత బగల్ నారాయణగార్లు రాజీనామా నిచ్చి యండిరి. వీరి స్థానమున భూస్వామియగు రాజా పరమానందు గారిని ఒక మంత్రిగ నియమించినటులు చెలియుచున్నది. రెండవవదికి భూస్వాములు గాని వారి నొకరిని గవర్నరుగారు నియమింప దలచియుందురు. అందుచే నీ యుద్యోగమును శాసనసభ్యులలో నెవరి వెంట నెవరికిచ్చెద మని గవర్నరు గారు ఆర్థించిరిగాని, ఎవరును దీనిని స్వీకరింపరయిరి. తుట్టతొడకు దీనిని జమించారుసభ్యు లెవరో యొకరు స్వీకరింపవచ్చునని చెలియుచున్నది. మంత్రిపదవులయొడ గూడ శాసనసభ్యులకు విముఖత గలుగుచున్నందులకు సంతసింపవచ్చును. మంత్రుల రాజీనామావలననే, ఇట్టి యనుకూల ఫలితము గలిగెను. వారిస్థానము నెవరో యాక్రమింపక బోరు. కాని, ప్రజాభిమాను లెవరును తాని నాక్రమింప కుండుటవలన, నైతికముగ లాభ మొందేని గలదు. సామ్రాజ్యశాసనసభ్యులుగూడ రాజీనామా నిచ్చునపుడే, ఉత్పాదనయొక్క చెడుగు వెల్లడియగును. శాసనసభ్యులు తమ కదవుల నంటిపట్టియండి, బింకముల బలుకుటవలన ఇసుమంతయు లాభము లేదు. ఉత్పాదనయొక్క తీవ్రతను పార్లమెంటు సభ్యులూరిక గ్రహించజాలరు. గోక్షేపాలలో నేడు జరిగెడి అసమ్మతిసభలో, రాజీనామా నిచ్చిన సభ్యులు ప్రసంగము గావించి తీర్మానముల నుపపాదించుచో ఫలముండును. తుమ్మమగు అసమ్మతితీర్మానముల గావించిన మాత్రమున, లెక్కపెట్టువారుండరు. ఇట్టి తీర్మానములతో దేశమునకు ప్రాణము విసువెత్తెను. వీనియెడ ఆధికారులకు తృణీకార భావము గలిగెను. సామ్రాజ్య శాసనసభ్యులేల రాజీనామా నీయవలయునో, ఈశ్వరచరణుగారు కత్తికలలో వ్రాసియుండిరి. శాసనసభ్యుల కిస్స ధర్మ మిదియే. అత్యగౌరవమును కాపాడుకొను మార్గ మిదియే. అత్యగౌరవమునకు భంగము కలుగుచున్నపుడు స్వల్పలాభములను గుణించుట అసభ్యము. ఇక్కార్యము సహాయనిరాకరణము క్రిందకువచ్చునని, కొందరు భయపడవచ్చును. శాసనసభా బహిష్కారమున కిడువలన ప్రోత్సాహము గలుగునని మరొకొందరు భీతిపెడవచ్చును. కాని ఎవరెటుల భయపడినను, దేశమోక్షమునకు వేరుమార్గము గనుపించదు.

అవివేక కార్యము
అమెరికా ప్రభుత్వమువారు మధుపాననిషేధమును అమలుపఱచుటకు పట్టుదలతో బనిచేయుచున్నారు. అమెరికాతీరపు సరిహద్దులలోనికి, విదేశ నౌకలు మద్యమునుదీసికొని రాగూడదని, ప్రభుత్వమువారు శాసించిరి. ఇందుకు ప్రతిక్రియగ, ఇంగ్లండునందలి కామన్సుభలో, కలనల్ కోర్టు హాపుగారు మరియొకబిల్లును ప్రవేశపెట్టిరి. ఈ చట్టము ప్రకారము బ్రిటిషు తీరములకు వచ్చెడి నౌకలన్నియు మద్యమును దీసికొనిరావలయునట! ఈ చట్టమును ప్రవేశపెట్టుటకు కామన్సుభవా

రన్నజ్జ నొసగిరట. బిల్లును ప్రవేశపెట్టినవారి తెలివి తేటలను నైతిక భావమును, ఎంతని కొనియాడ గలము! ఇంగ్లండున కవకీన్ వాటిల్ల జేయుటకు, ఇంతిన్నను వేరుకార్య మవసరము లేదు. మద్య పానమును నిరుత్సాహపరుచుట ధర్మమని, ఎల్లరున ఆంగీకరించెడి విషయమే. అమెరికా ఇందు విషయమై ఎక్కుడు పట్టుదలతో కృషి సలుపుచున్నయెడల, మిగిలినదేశము లెల్లను వారికి రగు ప్రోత్సాహ మొసగుట ధర్మము. తాముగూడ అమర్గము ననుసరింప బ్రయత్నింపవలెను. అందుకు మార్గము, అమెరికాను సాధించునిమిత్తము, ఇంగ్లండు మద్యమునకు ప్రోత్సాహ మొసగుట, మిగుల అవివేకమగును. ప్రపంచములో నగుబాట్ల పాలగును. ఇట్టి బిల్లువలన, సప్తము ఇంగ్లండునకు గలుగునుగాని, అమెరికాకు గలుగజాలదు. లేబరు ప్రముఖుడగు కమాండరు కెన్వర్థిగారు, నూతన మధుపాన ప్రోత్సాహ చట్టము అవకీడిక కారణ మగునని సూచించిరి. ప్రస్తుత కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వము సాంఘిక నిర్మాణము జేయజాలకబోగ, సంఘవివాళనమునకు తోడ్పడుచున్నది.

ఈజిప్టు వ్యవహారము
ఈజిప్టునందు మార్షలు లాను తొలగింప కుండ క్రొత్త విధానమును అమలులోకి దెచ్చుట యనుచితము. మార్షలు లాక్రింద జరిగెడి ఎన్నికలు, స్వేచ్ఛగ జరుగజాలవు. అందుచేతనే జాతీయ వాదులు ప్రచురించిన ప్రకటనమునందు, మిలిటరీ కోర్టుల ప్రాసిక్యూషనులను విరమింపవలెనని గోర బడెను. ఒక చేతితో స్వాతంత్ర్యమునిచ్చి వేరొక చేతితో కఠిననిర్బంధములను ప్రయోగించుటవలన, దాని ప్రయోజనము జెడిపోవును. ప్రజలను సమాధాన కరుచుటకు మార్గ మిది గాజాలదు. ప్రజా స్వాతంత్ర్యమునకు పాలకులు మనస్ఫూర్తిగ సంగీకరించి, అనవసర నిర్బంధములను విధింపనపుడే, స్వాతంత్ర్యము సాఖ్యము నొసగును. లేనియెడల ఎప్పుటి యటుల వైమనస్యము పెరుగుచునే యుండును.

ఇర్రెండుసిథి
ఇర్రెండునందు శ్రీస్తేటు ప్రభుత్వమువారికిని డివెలరాగారికిని సమాధానము గుదురలేదని, మెసి డెంటు కాన్ గ్రేవుగారు ప్రకటించిరి. ఇదిఎంతయు శోచనీయము. ఉభయపక్షములును తమతమ వైషమ్యములను మానుకొని, సమాధానపడుట దేశమున కెంతయు శ్రేయస్కరము. తమతమ బలములజూచికొని, పోరాటమును వ్యర్థముగ బెంచుట వలన, దేశమునకు తీరనినష్టము వాటిల్లును. తుద కెవరు జయించెదరననది ప్రశ్నగాదు. ఉభయపక్షములమధ్యను ద్వేషాగ్ని దొలగనియెడల ఎప్పుటి కయినను సంతోభముదయించి ఇర్రెండును విచ్చిన్నము గావించగలదు. తమలోతాము తగవుగుదుర్చుకొనజాలనియెడల, మధ్యవర్తుల నిర్ణయమున కయినను ఉభయపక్షములును కట్టుపడియుండుట మేలు. భావిపరిణామ మెటులుండునో తెలియదు.

వి. సి. ఎస్. పోటీనరీక్షలు
విజయ మొందినవారిపేర్లు
సిమ్లా, మే 10:—ఇండియన్ సివిల్ సర్వీసుకు 1928 జనవరి 8 న లేదన ఆలహాబాదునందు జరుపబడిన పోటీనరీక్షలలో నీ క్రిందివారు తీర్ణులైరి. (1) పి. వి. బాలకృష్ణఆచార్యులు (2) వై. వీ. గుమారగుప్త (3) నుతుమారబాహు (4) ఘుమీర దయ్యార్ (5) డబ్ల్యు.కె.ఎస్ (6) వి. ఇ. బాలకృష్ణ పిళ్లై (7) బా.దీక్షిత్ నెహ్రు (8) యశ్వంతిరాధా రామకృష్ణ (9) వి. సి. ముఖోపాధ్యాయ.

విదేశ వార్తలు

జర్మన్ నష్టపరిహారముల గోల

పరాసుల నిరాకరణము
బ్రిటిషువారి వైఖరి
లండన్, మే 9:—రాత్రి 9-30. టైమ్స్ పత్రికా 1-తేఖరి ప్యాంనునుండి ఇట్లు తెలియజేయు చున్నాడు:—పరాసులు తొందరపడి జర్మనులకు ప్రత్యుత్తరము సంపుటచే యూరప్రుకా మరల క్రొత్త వివాదాస్పన్నమైనది. నిజము తీర్మానముచే పూర్వరూపకంటె ఇప్పుడు గ్రేటుబ్రిటన్ ప్రాంతము భిన్నాభిప్రాయములు ఎక్కువగ నున్నవి. మిగిలినదలి గయోద్య చెడిపోవుటకు ఇప్పుడు ఎక్కువ ఆవకాశములున్నవి. జనవరిలో ఉభయములు సుఖింపే ప్రయత్నించిరి. నేడు చాల ప్రమాదకరముగ నున్నది. నేటి ప్రవర్తనయందు పరాసులు బ్రిటిషు వారు మైత్రితో నున్నటుల లేదు. పార్లమెంటులో బ్రిటిషు వారు ప్రకటించిన సంగతులు పరాసుల కెంతయు భయముగ నున్నాయని, ఇట్లుగనని ఎన్నడును దలంచివిలుగదు. గ్రేటుబ్రిటను ఇప్పుడు సిద్ధాంతమునకై పోరాడుచున్నది. దీనివలన మిత్ర మండలి గయోద్యకు ఇంతముఖ్య ముందెన్నడును రాలేదు.
జార్జి సార్వభౌమడు కఠియగుటచే ఇటలీకిగట బాడ పరాసులు తోనే రాజుకేసి ఇటలీతో ఏమగుటకు బ్రిటిషు వారు ప్రయత్నించుచున్నారని అనుకొనుచున్నారు.
బ్రిటిషువారి మనము కొంచెమైనను కనిపెట్టక వారి మనము నొప్పుకేమా యని ఇంచు కయు ఆశించింకక పరాసులు ప్రత్యేకముగ జర్మనుల లేఖను నిరాకరించి ప్రత్యుత్తరము నుపరిచి బహిరంగముగ కర్తవ్య ప్రభువు అనుటచే పరాసులు తొట్టుబాటు పడుచున్నారు.
పరాసుల యభిప్రాయము
ప్యాంస్, మే 9:—ప్యాంసు పత్రిక ఇకోడి ప్యాంస్ ఇట్లు వాకొనుచున్నది. జర్మనుల లేఖకు మిత్ర మండలి అందరను సంగ్రహించుకొని లిసి ప్రత్యుత్తరము నీవవరెనుట ఇంతవరకు ప్రపంచ రాజనీతిలో ఎదురు కనివి ఎటుగము.
తాను కెప్పుడుచే జర్మనులు మామ లేఖకు బంధనయ్య అందుచే పరాసులు కర్తవ్య ప్రభువుతో గల సాక్షేసి ప్రత్యుత్తరము కలిపియండిన బాగుండునని కర్తవ్య ప్రభువునకు చాల పోద్యముగ నున్నది. తాను పరాసులకు కెప్పుడుచే పరాసులు కర్తవ్య గారికి జోహారు లొనర్చవలెనా యని తెలుకారాముగ నడుగుచున్నది.
పరాసుల కోపము
ప్యాంస్, మే 9:—జర్మను నష్టపరిహార విధానమున గూర్చి ప్రభుత్వసభలో కర్తవ్య ప్రభువు తెలియజేసిన సంగతు లన్నియు ప్రాంతీకతలకు కోపమున గలుగజేసినవి. ప్రాంతీక తెలియజేసిన ఆ టేమెంతుట అన్యాయమనియు అట్లు ఆ టేమెంతుటకు ఆధారము లేదనియు తెలుపుచున్నది.

భారతదేశ వ్యవహారములను విచారించు
సంఘమును కామన్సుభ వారంగీకరించుట
సంఘసభ్యులు:—కన్సర్వేటివులు ఎస్. సి. హ్యారీసన్, సర్ హెన్రీ కెయికు, సర్ చార్లస్ యేటుర్డ్ కాన్ హిలెటు సర్ థామస్ బెన్సెటు, సర్ వెస్లీ సింక్లెడ్ కార్మిక సభ్యులు: క్నెలు జె. సి. వెడ్డికెడ్, సి. వి. టెలియెక్, హ్యారీస్సెలు. లిబరలు: పోపు సింక్లెడ్ నేమనలు—లిబరల్ లెస్సె సెంటు కమాండరు హెల్మెక్ ఎంగు. ఈ సంఘమున ప్రభువుల సభవాదు నియమించ రామన్సుభ వారంగీకరించిరి.
బోస్నాగారు
జనీనానుండి ఎముక్కు పీతెన్ను కేగిరి.

కొత్త ఈజిప్టు
సైనిక న్యాయస్థానములు వలదనుట
కయిరో, మే 9:—వాప్త సంఘమువారు అందరను గలిసి సైనిక న్యాయస్థానములను విచారణలను తీసివేయవలె నని యు సైనిక కామన్సావరణమున ఎన్నికలు జరుగుట ఆశ్చర్యకర మనియు ప్రకటించిరి.

చీనారైలుబండి దౌర్జన్యము

ప్రభుత్వమువారు సానుభూతి జూపుట

వాషింగ్టన్, మే 9:— తిక్కాచెట్లలో ట్రాక్ నుండి రైలును తొలగించి ట్రాక్ పోయిన ప్రయాణికులకు దొంగలు విడిచిపెట్టిన దొంగలు అడిగిన సొమ్మునిచ్చెదమని చీనా ప్రభుత్వమువారు రంగీరించిరి. తొంగలచే జక్కిన ఇద్దరు పరాసులు కప్పించుకొని పారిపోయి దొంగలచేతిలో ముగ్గుల పోట్ల బ్రతిమల కంపెనీలలో కనిపించుచున్న బ్రతిమలను ఇద్దరు కలరి రైలును చూచి

ఇంతవరకు ఎక్కువగా బండివారి సంఖ్య తెలియలేదు. ఇటీవలి తెలిసినంతవరకు విడిచి పంపినను విడిచిపెట్టబడి రని తెలియచున్నది. చాలవంది ట్రాక్ నుండి అపహరించు లని భోమియున్నది. ఇతరులు చీనా ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకపు రైలుబండిలో దొంగల ట్రాక్ నుంచి వారిచే ట్రాక్ నుండివారికి చికిత్స చేయవలె నని, దొంగలు ట్రాక్ ను వారి నందరిని విడిచి పెట్టుటకు చీనా ప్రభుత్వమువారు తమ సైనికాధికారుల తత్వవత్తేసి సర్వవిధముల ప్రయత్నింపవలె నని నిర్దేశించిరి. సాధ్యమైనంతవరకు దొంగలచే జక్కినవారికి అశనసములను సమయమునకు చీనా ప్రభుత్వమువారు పూనుకొనిరి.

కనకా వర్తకు డను లోగారిని పట్టుకపోయిరి. కాని ఇకను విడిచిపెట్టబడెను.

క్రష్ కర్తాగార కార్య నిర్వాహకులు

కమితే విధించిన శిక్షలను అపహరించుచున్నారు. ఈ శిక్షలను వినుటచే ఆధ్యక్షులకు ఎక్కువగా నిర్ణయించి తమ భయమును కంటిమూయుట తెలియజేసిరి.

మెర్రిక్ ప్రతికల కోపము

క్రష్ కార్యనిర్వాహకులు పరామర్శలను, ప్రజల కాంటిని క్రష్ కార్యనిర్వాహకులకు భంగము కలుగజేయ నుపేక్షించిరి. పంచాయితీదారు ఏకగ్రీవముగ తీర్మానించిరి. ఒక్క క్రష్, భూకానికయియు మాత్రము కి ప్రతిపూలముగను, ఇద్దరు అనుమతముగ తీర్పు జేసిరి.

జైన్, మే 9:— మెర్రిక్ ప్రతికలన్నియు దారుణపు శిక్షలను విని భయము కెందిరి. ప్రజలు మాటల పోయిరి. కమిషన్లు క్రష్ కార్యనిర్వాహకులకు శిక్షలను రక్కసికృత్య మనెను. పోయిరిగాని క్రష్ కార్యనిర్వాహకుల నిర్ణయాలకు జ్యురీలను పరామర్శలను కీర్తించుచున్న రినియు పరామర్శలను చూచి తమ రాజకీయాధికారమును జూపుచున్న రినియు ప్రజలనుకొనుచున్నారు.

కంకరప్రతికల మనవరకు జర్మనులు రూపలో సాత్విక నిరోధమును సర్పి పరామర్శల అంతమును జూడ నుపేక్షించిరి ప్రజలనుచున్నారు.

విరిపుప్రేక్షకులు

విరిపు ప్రజలవై అధికారము

ప్రేక్షకులు ప్రభుత్వమువారు ఓ.బి.ఎ.గారిని వదలుటకు నిరాకరించరి తోచుచున్నది. బ్రతిమల అప్పీలు కోర్టువారు గూడ ఓ.బి.ఎ.గారిని వదిలిపెట్టుట కంగీకరించి ప్రేక్షకులను సున్నవారిని ప్రవాసములో నంపటకు ఏలులేదని బ్రతిమల చేయి కంటికి ఓ.బి.ఎ.గారిని కడికారము కలదా లేదా యను సంశయ మేర్పడినది. దీనివలన ప్రభుత్వమువారు ప్రభుత్వ సభకు అప్పీలు జేసెదరు.

విరిపు సంధి

డివెలరాగారి సూచనలు

లండన్, మే 9:— విరిపు ప్రభుత్వమువారు సూచించినసంధి మరతులను డివెలరాగారు నిరాకరించిరి. ప్రత్యేకముగ వీరు స్వంతముగ కొన్ని మరతులను ప్రభుత్వమువారికి అందజేసిరి. కాని ప్రభుత్వమువారు వీటిని ఆలోచించ దలచుకొనలేదు.

చక్రవర్తిగారు, ప్రతిపక్షమునకు లూలాన్ గారు చనిపోయిరి.

స్వతంత్ర ఇరాకుదేశము

సంధిపత్ర మును ద్రువపరుచుట

కానున్సుసభలో ప్రశ్న

లండన్, మే 9:— కానున్సుసభలో ఇర్మిగారికి ప్రభుత్వ తర మిచ్చుచు స్టాన్లీ బార్లిక్ గారిని బదులిడిరి:— ఇరాకు ఎనల్లీ వారికి వెయిసులు రాజుగారిలో జేసికొన్న సంధి పత్రమును, క్రొత్త పత్రమునకు తెలియజేసిన గాని నంది పత్రమును (ధ్రువపరుచుటకు ఏలులేదు. ఈ అనల్లీ కుర్మీతో సంధి యావరకు మాదుటకు ఏలులేదు. ఇరాకు సరిహద్దులు గూడ సాంకేతిక పరిమార్చు మనువరకు సమాజేతమగుటకు ఏలులేదు. కంపెనీలమును (ధ్రువపరుచుటకు రాజుపని గాని పార్లమెంటు పని గాను. (ధ్రువపరుచుటకు ముందు పార్లమెంటులో దీనిని గూర్చి ఒకమాట చర్చ జరుగవలెనని ప్రధానమంత్రి జనెను.

బర్మాలో అందజను ఈ కథానముచే సంప్రేక్షించి ఇకముందు తేచుముగ నుండజేయకపోయియు స్వాతంత్ర్యస్వేచ్ఛలకు ప్రతిబంధము కలుగునేమోననియు ఇంతవరకు కట్టి వారులందఱును ఏకమనుస్కలగుదురా యనియు వర్తమాన భయపడుచున్నారు.

ఇరాకుదేశమునకు ముందు స్వాతంత్ర్యము రాజకీయ సత్యములను సాధించెనని దేశభాషాపత్రిక వాకొనుచున్నది. బ్రతిమలభాషము ఇరాకు ప్రజలందఱును కలిసి పనిజేయవలె నని కోరుచున్నది. (గ్రేటుబ్రిటన్ విశ్వాసము మారగొనవలె ననుచున్నది.

ఇరాకులో బ్రతిమల వారు చాలవరకు పెట్టుబడి పెట్టిరి కాని పెట్టుబడివారులు కంపెనీ యజమానులు తమదబ్బుకు ప్రమాదములేమంద జేయవలె ననుచున్నారు.

చీనాలో చిక్కులు

కాన్ పట్టుకేతు ప్రభుత్వము మోటుటకు జేయుచున్న ప్రయత్నములు అంగీకరించినవి. కాంగ్రీస్ నేతలను కలిచి పట్టుకొని దొంగల నేతలను పారద్రోలెను.

జెనివా కార్మికసభవారి సిఫార్సులు

బ్రెటరు విధానము నిర్వచించుట

లండన్, మే 9:— క్రష్ కార్యనిర్వాహకుల కిల్లెను, 18 ఏడ్లకు లోబడినవారిని కొలిమిలలో ప్రవేశపెట్టరాదని జేసిన సిఫార్సులను ప్రభుత్వము వారు ధ్రువపరచెదరు. క్రష్ కార్యనిర్వాహకులలో కనిలేదు. దుఃఖులు అవకాశము నీయరానియు, వచకునకు పూర్వము ప్రసూనంతరము క్రష్ కార్యనిర్వాహకులలో (మనోయ) ప్రేక్షకులు కాపాడుటకునున్నాయి. వారునునకు ఇన్ని వార్డుల కొంత యుండవలెనని జేసిన ఏర్పాటులను ప్రభుత్వము వారు ధ్రువపరచ దలచుకొనలేదు. అన్ని సిఫార్సులను కిల్లె కొనవలెనని కార్మికసభ్యులు 178 మంది గోర 225 మంది ఇతర సభ్యులు నిరాకరించిరి. తీర్మానము వీరిపోయెను.

బ్రెటిమ ప్రభుత్వము

మద్యపానము

బ్రెటిమ తేవులలో ప్రయాణికులు అనగా బ్రెటిమలారి కడికారమును సమాధులమీద ప్రయాణికులతో పోవు ఒకల మీద మద్యములను గొంపోతెనని కానున్సు సభలో ఒక చట్టము ప్రవేశపెట్టబడినది.

ఇతర దేశీయులు తమనిబంధనలను ఇతరులవై విధించుచున్నపుడు బ్రెటిమ సార్లమెంటు ఆజ్ఞించి ఆనిబంధనలను కొనసాగుండ జేయవలెనని కోర్టువుగా రిరి. (ప్రభుత్వసభ్యుల సంతకము).

నిజము ఈ చట్టమును ప్రవేశపెట్టిమేని ఆమోదములు మనము ఆవిశేషము మని కలంచెద రినియు వారికి ప్రతిక్షియగ ఇట్లు చేసిరి మనకొకడ రినియు తెన్నరిగాను తెలియజేసిరి. ఈ చట్టము ప్రకారము మూడు మైళ్ల వార్డులలో శ్రీకంకులకు (తాగుట కవకారమున్నది. తమ వివాదములను బావుకొనుటకు రావాలతోనున్న కలసపోవువారికి ఈ సదుపాయము లేదనిరి. (కార్మికుల సంతకము).

పాన 1-కి 172000, 175000, మార్కులు విక్రయమును చూపుచి.

సోవియటుల దురంతములు

మైత్రి చెడనుండుట

ఇంకొక బ్రెటిమ చావల వడవను బట్టుకొనుట
లండన్, మే 9:— తెల్లసూర్యములో బ్రెటిమ చావల వడవను కడికారము ట్రాక్ నుండి తెలియచున్నది. మాను బ్రెటిమ వడవను కెంటానించిరి. కంపెనీలమున పారిపోయి వార్షిక జేరినది. వా రచ్చటినుండి ఈ వర్తమానమును తంతి మూలముగ తెలియజేసిరి. విజ్ఞాన కార్యాలయమువారి కిది తెలియజేయబడెను.

బ్రెటిమ వారు కడికార కంపెనీల సోవియటుల వర్తకసంఘమువారు క్యరలో వదిలిపోవునని కలచుచున్నాడు. బ్రెటిమ ఎగువకులు కనిపొవు చుండుటచేతను, సోవియటుల బంగారము అభిరగటచేతను బ్రెటిమవర్తకమున కంకరమునంద దడుచున్నాడు. మైత్రి టెటు ఏంటున బ్రెటిమవర్తకము పెట్టుకొనబడినది.

బ్రెటిమ వారు కంపెనీల కేటకు పడిపోయియున్న సోవియటులు బహుశమున వారి ప్రభుత్వము కృత్రిముగ లేకున్నాను మాస్కోలో నున్న బ్రెటిమ వారు వారులను తిరిగి రమ్మక వలెనని కట్టకప్రభుత్వ తెలియజేసెను.

బ్రెటిమ ప్రతికాల్పి సాయములు
డెయిలీ మెర్రిక్ ప్రతిక కడికారము కంపెనీల కేటకు వార్షికమును జేసిరి.

లిబరలు ప్రతికలు తీరముగ ఆజ్ఞించి తమ యనమ్మ తిని కడికారమును తెలియజేయవలెనని కాని సంబంధమును తెలిగొట్టుకొనకా దడుచున్నది.

డెయిలీ న్యూస్ ప్రతిక నుడ వర్తకపు టాకెంబడికను నిరసించుట అన్నిటికిని ముగ్గు అనుచున్నది.

సిరియను సరిహద్దులు

తురుష్క సేనల కేంద్రీకరణము

సిరియా సరిహద్దులలో కనకు తెలిసినంతవరకు తురుష్క సేనలు క్రవలనను గానించుచున్న వనియు పరామర్శలు మాత్రము తన సేనలను పోయి జేయ లేదనియు కానున్సుసభలో మెక్మీలుగారు నూరు బిల్లిన్ సభ్యులకు ప్రభుత్వ తరము నిడిరి.

బ్రెటిమ వారి కి విషయమై తురుష్కలను మందలించవలెనని పరామర్శల గోర కన ఆధికారము కల రాష్ట్రమునై తురుష్కలను చలవమును గావించిన గాని తురుష్కలను మందలించ వలసినము లేదనిరి.

మెగపామెయిలో తురుష్క సరిహద్దుల బ్రెటిమ సేనలు అదనముగ పంపబడెనామని యడుగు ఈ విషయమై ముందుగ కొంత వ్యవధి నీయవలెనని మెక్మీలు గారడిగిరి.

పరాసుల లేఖ

లండన్, మే 10:— అ.దె.కే.గారు తురుష్క సేనలు సిరియా సరిహద్దులలో కే.డి.కే.గారు గుటకడనిరి. స్వదేశములకు పంప బయ్యు సేనల నిమిత్తము క్రొత్త సిరియాకు వెంచిసేనలు పోవుచున్నది. వెంచివారు అంగోరాకు తెలియజేసిరి. తురుష్కలను మైత్రి విమానములవాడి జిగెనను విషయమై విచారి చుచున్నామనిరి. తురుష్క ప్రభుత్వమువారు పరాసులను భయపెట్టి లేనిపోని అసత్యములను ప్రకటించుటచే ప్రైవి ప్రభుత్వమువారు స్నేహభావముతో ప్రకటించుటకు ఏలుండ దనుచున్నారు.

బ్రెటిమ వైమానికదళమును చాలవరకు పోపుంచెద మనిరి.

కార్డి సార్వభౌముడు ఇటలీలో పోవుగారిని సందర్శించెను.

సైనికులు 35 వేల రూప్యముల హరించుట

అలహాబాదు, మే 10:— మొదటి కానులు బర్మెనైకు పటాలమునందలి అయిదువేల మైత్రి టెటు, బ్యార్డుగాడు గూడా రనుండి 35 వేల రూప్యముల దొంగకన మొనర్చిరను శిరము క్రింద మొదటితరగతి మొనర్చిరను మైత్రి టెటు కడికారము చేయబడెను.

రంగుననుండి ఇండియాను తిరిగి వచ్చి లింకను సరిగ్గా
నడుచుచున్నాను. బంగళా భూతములైన పెద్దతనమును ఇందుకు
కారణము.

జూబులు

కర్ణాటకావనసంఘానికి-భూవిరాళము

గుంటూరుజిల్లా శాసనసభాసభాగమున పాఠశాలలు... భూవిరాళమును ప్రస్తుతము చేయవలయునని జిల్లా...

చాలదగు సీతారామచందరి,

టావిలింగు స్టేషన్, కర్ణాటకావనసంఘము, బెజవాడ, 7-5-33.

ప్రాథమిక పాఠశాలలో సాధ్యములకు సూచన

మిత్రులారా! మన రాష్ట్ర ప్రాథమిక పాఠశాలలో సాధ్యములకు సూచన...

అంధ్రరాష్ట్రమునకు వివిధములైన తాలూకా, సంఘములు...

అంధ్రజిల్లాలనుండి బయలుదేరు ప్రతినిధులు 18 తేదీ...

అంధ్రజిల్లాలవారు తమ ప్రతినిధులను విశేషముగ పంపి...

శ్రీ అంధ్రరాష్ట్ర ప్రాథమిక పాఠశాల సాధ్యములకు సూచన, తాత్పర్యము.

శ్రీ సరస్వతీ నిలయ వ్యాయామములు

తెనాలి తాలూకా (ప్రాథమిక ౧౯౧౨)

ఈ వ్యాయామములు ౧౯౧౨ సం.లో తెనాలి తాలూకా...

౧ క రికార్డు

అరమైలు:—ప్రథమము, భావ్యం కోటయ్య, శేషేంద్రపాడు...

ద్వి-భావ్యం కోటయ్య, శేషేంద్రపాడు...

ద్వి-భావ్యం కోటయ్య, శేషేంద్రపాడు...

ద్వి-భావ్యం కోటయ్య, శేషేంద్రపాడు...

ద్వి-భావ్యం కోటయ్య, శేషేంద్రపాడు...

ద్వి-భావ్యం కోటయ్య, శేషేంద్రపాడు...

ద్వి-భావ్యం కోటయ్య, శేషేంద్రపాడు...

శ్రీ సరస్వతీ నిలయము-ధర్మవరము

ఈనెల 6వ తేదీ భావనవారము వుదయం 8 గంటలనుండి 11 గంటలవరకు...

వై. హనుమంతరావు, సెక్రటరీ.

కర్ణాటక వృత్తాంత జాతీయోప సంఘము

ఆ ౧౯౨౩ సం. ఏప్రిల్ ౧౨వ తేదీ మొదలు 3౦వ తేదీవరకు...

జమపద్దులు

Table with 2 columns: Item, Amount. Includes entries like గౌరవించుట, ప్రత్యేక తిలకనిధి, సామాన్య తిలకనిధి, ప్రాత పాకీ జమ, కార్యగమ మొదలైనవి.

భర్త పద్దులు

Table with 2 columns: Item, Amount. Includes entries like ప్రత్యేకతల నిధి భారత భర్త, పాపా తిలకగ్రామభారత, మాంకోండ శత్రువారాజుణ్ణామ్రభారత, ఆఫీసు ఎస్టాబ్లిషమెంటు భారత, వేళ్లపల్లి సుబ్బారాజుశర్మభారత, కల్లూరి రామారావుభారత భారత, ప్రచారణలు మొదలగునవి, ప్రచారపుస్తక భారత, పెనుమర్తి వేంకటసుబ్బారావుభారత భారత, విరాళములు సేవలగునవి, మార్కెట్ సెలక్షన్లు (జీతములభారత), కేశిరాజు నరసింహారావుభారత భారత, బంద్యాల శత్రువారాజుణ్ణామ్రభారత భారత, కేటబాపయ్యభారత భారత, జెట్టి నరసింహాభారత భారత, మరు బాపయ్యభారత భారత, కోర్వి వెంకటేశ్వరభారత భారత, చిత్తాను నిలవ.

మొత్తం:— చిత్తానుభారత ౨౦౦-౦౦-౧౧ గాక భావ్య...

పట్టికపట్టాకారమున, పట్టిక, బెజవాడ

గొప్ప అగ్ని ప్రమాదము

భీమడోలు గ్రామంలో చాలాభాగం భూభాగమునీతి...

Table with 2 columns: Item, Amount. Includes entries like కొండూరు భామయ్యగారు, కొండూరు వేణుకోపాలరావు, గార్రియన్ నారాయణశర్మగారు, గాకి సోమయ్యగారు, కొండూరు చినవేంకయ్యగారు, కొండూరు వెదగంగయ్యగారు, కొండూరు చినగంగయ్యగారు, మానేపల్లి ఉమామహేశ్వరంగారు, వాసా రామయ్యగారు, వాసా శత్రుంగారు, పెద్దూరు రామభద్రంగారు.

యా సరవలు భీమడోలు తీసుకువెళ్లి నష్టము చేయుటకు అంగీకరించిన ధర్మార్థులపేర్లు.

1. నారాయణ శర్మంగారు, 2. కర్నూరు సుబ్బయ్యగారు, కొండూరు భామయ్య, కామవరపుకోట.

పేగు విజృంభణము

పంజాబునం దధికము, నీమ, మే 10:—ఏప్రిల్ 28 వ తేదీలో అంత్యయ్యే...

ప్రాచ్యదేశములపైదేశీయులు

తర్కించబడుట, బొంబాయి, మే 10:— బండను వందలి పి. అంగు ఒకం...

యిశ్వాత్ మెంటుదారుడను కోటి వాంఛనరావును
 కంబంధించిన గోదావరిజిల్లా రాజవోలు తాలూకా కొత్తపేట
 వద్ద రిజిస్ట్రేషన్ డిస్ట్రిక్టు యసుకల్వాడి గ్రామం యిశ్వా-
 164/5, 167/1 నశ్చెస్ నెంబర్లలో అనిన నుమారు కిరి కొల్చు
 నెట్టున్న 11 ఏకరాలు 63 సెంట్లు భూములన్న 164/5,
 174/3, 161/2 ఏ, 161/2 బి, 174/1 & 175-వశ్చెస్ నెంబర్లలో
 అనిగియుండు 15 ఏకరాలు 63 సెంట్లు వరివంట భూములన్న
 అశీషేయల్ అసైనిగారి వుత్తరవుత్తరకారము అనులావురు బ్రా-
 వర్న్ బంగారాలో 1928-న & 11 మే 28-న లేదే బుధ
 కారము కి కంటలకు మెళున్ దాడక్ కంపెనివారిట్ల యేల
 ను కేయబడును.

Printed and Published by K. Nageswara Rao, Editor at the Andhrapatrika Power Press, 6 & 7 Thambu Chetty Street MADRAS.